

MÄRKUSTE TABEL

Nr.	Ettepaneku sisu	Arvestatud/ Mitte- arvestatud/ Teadmiseks võetud	Rahandusministeeriumi seisukoht
JUSTIITSMINISTEERIUM			
1.	1. Eelnõu § 7 p-s 1 nähakse ette võimalus teha pensioniregistri pidaja veebilehel isikukoodi või pensionikonto numbri alusel päringuid selle kohta, kas mõni inimene on esitanud avalduse sissemaksete tegemiseks vabatahtlikku pensionifondi (III sambasse) või mitte. Muudatus lähtub juba kehtivast väärtpaperite registri pidamise seaduse § 7 lg-st 6¹, mille kohaselt peab olema võimalik teha päringuid kohustusliku kogumispensioniga (II sambaga) liitumise kohta. Seletuskirja punktis 6.8 on öeldud, et suurt ohtu, mis sellest tõenäoliselt võiks tekkida isikute õigustele ja vabadustele, ei ole. Lisaks on selgitatud, et sellega muutub ka III samba liitumiskontrolli päring nn avaandmeteks, nagu see on praegu II samba puhul; muudatus hõlbustab III sambasse sissemaksete tegemist tööandjate jaoks. Kindlasti ei saa nõustuda seletuskirja p 3.9 sissejuhatava lausega „eelnois sisalduvad muudatused, välja arvatud muudatused, mis puudutavad krediiditeabe edastamist krediiditeaberegistrisse ja IFS-i lisanduvad väärtetokaristused, ei riiva muudatuste subjektideks olevate isikute põhiõiguseid ja -vabadusi ebaproportsionaalselt.“ Isikuandmete avalikustamine riivab samuti isikute põhiõigusi. Selgitame – igasugune isikuandmete töötlemine (sh avalikustamine) riivab põhiseaduse (PS) §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusele. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Juhime tähelepanu, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) kohaselt peab igasugusel andmetöötlusel olema eesmärk. Antud juhul ei ole seaduses ette nähtud andmete avalikustamise eesmärki. Eesmärki on kirjeldatud üksnes seletuskirjas. Leiame, et raamatupidajatele ja isikule endale teabe kättesaadavaks tegemine üldsusele avalikustamise kaudu ei ole põhiseadusega kooskõlas, sest selleks on olemas vähem riivavamad meetmed. Näiteks võiks isikul olla võimalus logida keskkonda sisse autentimisteenuse kaudu ja enda kohta andmeid vaadata. Raamatupidajatel võiks päringute tegemiseks olla veebiliides, mille kaudu päringuid teha. Lisaks juhime tähelepanu, et IKÜM artikli 87 kohaselt võib isikukoodi töödelda juhul, kui kasutatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid andmesubjekti õiguste ja	Arvestatud	Liitumiskontrolli laiendamisest III sambale on praegu loobunud (muudatus eelnõust välja jäetud). Eelnõusse on lisatud muudatus, millega kaotatakse ka praegune pensioniregistri pidaja veebilehel kättesaadav II samba liitumiskontroll. Kui sellise päringu järele eksisteerib edaspidi siiski vajadus, kaalutakse tulevikus uue andmevahetussüsteemi loomist, mis võimaldaks kitsalt tööandjatel teha vajadusel päringuid, et saada pensioniregistrist andmeid, mis on vajalikud II samba maksete kinnipidamiseks või ka III samba sissemaksete tegemiseks. Seda eeldusel, et nõuded teenuse käideldavusele, juurdepääsu kontrollile, kuritarvituste avastamisele, konfidentsiaalsusele ja andmete terviklikkusele saavad olema tagatud.

	vabaduste tagamiseks. Antud juhul Justiits- ja Digiministeerium ühtegi kaitsemeedet ei tuvastanud. Eeltoodud põhjustel palume muudatuse eelnõust välja jätta.		
2.	2. Eelnõu § 1 punktidega 159 ja 160 lisatakse investeerimisfondide seadusesse (IFS) kolm uut väärtekoosseisu (§ 490¹, § 490², § 490³). Kõikide koosseisude puhul on sanktsiooniks ette nähtud füüsilisele isikule rahatrahv kuni 100 000 eurot ning juriidilisele isikule rahatrahv kuni 1 000 000 eurot. Juhime tähelepanu, et tegemist on väärtekaristustega, mis erinevad oluliselt karistusseadustiku (KarS) üldosa §-s 47 sätestatud üldistest määradest, milleks on füüsilisele isikule rahatrahv kuni 300 trahviühikut, juriidilisele isikule rahatrahv kuni 400 000 eurot. Seletuskirjas tuleb kindlasti viidata õiguslikule alusele, mis annab õiguse üldosast kõrgemaid rahatrahve kehtestada ja erandeid luua – selleks on KarS § 1. Samuti tuleb üldosast erisuse loomist seletuskirjas ka täiendavalt põhjendada. Lisaks soovime selgitusi, kas olemuselt ja sisult on kõik kolm uut väärtegu samasuguse raskusastmega, kuivõrd kõigi kolme puhul on ette nähtud sama maksimaalne karistus.	Arvestatud/ selgitatud	Normid puudutavad alternatiivfondi arvel laenu andmist tarbijatele. Eelnõus on loobutud võimalusest anda laenu tarbijatele (direktiiv on jätnud liikmesriikidele valikukoha, kas tarbijatele fondi arvel laenu andmist lubada või mitte). Sellest muudatusest tingituna on eelnõust välja jäetud ka kõik kolm uut karistusnormi.
	3. Kui eelmainitud karistusi võrrelda kehtivas IFSis olevate karistustega, siis on enamik neist palju kõrgemad eelnõus kavandatud (näiteks §-d 480 ja 481). Teisalt leidub IFSis ka väärtegusid, mis on kergema sanktsiooniga (näiteks §-d 478 ja 479). Seetõttu palume seletuskirjas selgitada, mille poolest on kolm lisanduvat väärtegu väiksema või suurema raskusega võrreldes olemasolevate väärtetega.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	4. Samuti juhime tähelepanu, et kui võrrelda eelnõus kavandatavaid sanktsioone krediidiandjate ja -vahendajate seaduses sätestatud, siis nendes koosseisudes, kus füüsilisele isikule on ette nähtud kuni 1 000 000 euro suurune rahatrahv, on juriidilisele isiku karistus kuni 1 000 000 eurot või kuni kümme protsenti aastasest netokäibest. Palume selgitada, miks eelnõus kavandavad sanktsioonid ei sisalda alternatiivi „või kuni kümme protsenti aastasest netokäibest“.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	5. Seoses lisanduvate väärtetega märgime veel, et kehtiv IFS § 463 sätestab sunniraha määra, mis on kavandavatest karistumääradest palju suurem (kuni 5 000 000 eurot, ka füüsilise isiku puhul). Rõhutame, et üldiselt kehtib põhimõte, et väärtekaristus kui ultima ratio on kõige karmim meede, mitte vastupidi.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	6. Täiendavalt palume selgitada, miks IFSi kavandatakse teise seaduse nõuete rikkumised. Leiame, et need peaksid jääma ikka vastavasse eriseadusesse – krediidiandjate ja -vahendajate seaduses on eraldi vastutuse peatükk olemas. Näiteks kavandatava IFS § 490² lõike 1 kohaselt on vastutus ette nähtud krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 47 lõikes 42 sätestatud nõude rikkumise eest. Sellisel kujul on normi adreessadil väga keeruline õiguspäraselt käituda: tuleb järgida investeerimisfondide seadust, kuid vastutuse alused tulenevad hoopis teises seaduses kehtestatud nõuetest.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	7. Kehtiva IFSi §-d 463 ja 513¹ käsitlevad konsolideeritud raamatupidamisaruandeid erinevalt. Paragrahvi 463 kohaselt on kogukäive aastane kogukäive või vastav tululiik konsolideerimisgrupi	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.

	emaettevõtja viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi. Paragrahv 513 ¹ märgib sama asja kohta, et kogukäive on 3 kogukäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtimisorgan. Paragrahvis 463 ei rõhutata kõrgeima taseme emaettevõtja juhtimisorgani heakskiitu. Palume selgitada, miks sõnastused erinevad.		
	8. Palume arvestada käesoleva kirja lisas esitatud eelnõu ja seletuskirja failides tehtud märkustega.	Arvestatud	
HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM			
	HTM teeb ettepaneku täiendada eelnõu seletuskirja mõjuanalüüsi, tuginedes seletuskirjas juba toodud sihtrühmade käsitlusele ning selle täiendamise vajadusele. Palume katta mõne täiendava haavatava või spetsiifilise sihtrühma vaatepunkti. 1. Eelnõu puudutab ligikaudu 580 000 II samba ja 180 000 III samba pensionikogujat, sh märkimisväärselt hulka eakaid ja digitaalselt vähemaktiivseid inimesi, kellele info esitusviis peab olema arusaadav ja kasutatav. Teeme ettepaneku täiendada mõjuanalüüsi selgitusega, et kuna pensionifondide uus põhiteabe lahendus (võrdlustabel) on peamiselt veebipõhine, tuleb rakendamisel tagada info kättesaadavus ka madala digipädevusega pensionikogujate jaoks.	Arvestatud	Seletuskirja on vastavalt täiendatud.
	2. Seletuskiri kirjeldab küll KAVS ja VÕS kohaldamist, kuid ei ava eraldi mõju haavatavatele tarbijatele, kuigi laenutoodete iseloom viitab otsesele mõjule sellele rühmale. Teeme ettepaneku täiendada mõjuanalüüsi lühikese selgitusega, et alternatiivfondide võimalusel anda laenu tarbijatele võib olla mõju haavatavatele tarbijarühmadele (nt madala sissetulekuga, noored või üle-võlgnevusriskiga inimesed) ning rakendamisel pööratakse sellele eritähelepanu.	Arvestatud/ selgitatud	Eelnõus on loobutud võimalusest anda laenu tarbijatele (direktiiv on jätnud liikmesriikidele valikukoha, kas tarbijatele fondi arvel laenu andmist lubada või mitte).
	3. Seletuskiri kirjeldab küll mõisteid, kuid kasutaja-tasandi selgituste vajadus on eraldi rõhutamist väärt, kuna muudatus mõjutab laia elanikkonna rühma. Pensionifondide võrdlustabeli kasutamisel võiks avaldada paralleelselt ka lühikesed selgitused kasutatud terminitele (nt „edukustasu“, „passiivne/aktiivne strateegia“, „riskitase“), et toetada madalama finantsteadlikkusega kasutajate arusaamist. Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja märkusega, et pensionifondide ja fondiinvesteeringute terminoloogia võib olla keerukas ning rakendamisel võiks kasutada täiendavat terminite selgitamise formaati (nt sõnaseletused või kirjuhendid).	Arvestatud	Selgitused lisatakse tabeli avaldamisel Pensionikeskuse veebilehel. Ei vaja seaduse tasemel reguleerimist. Seletuskirja on vastavalt täiendatud.
FINANTSINSPEKTSIOON			
	1. Eelnõu punkt 15 – IFS § 57 lõige 2 IFS § 57 lõikest 2 tulenevalt peavad mittekinniste alternatiivfondide (AIF) ja eurofondide valitsejad fondi tingimustes või põhikirjas sätestama vähemalt 2 likviidsusjuhtimise meetmed (LMT). Tegemist on Finantsinspektsiooni poolt kooskõlastamist vajava muudatusega. Seletuskirja ega eelnõu ei näe ette mingisuguseid täiendavaid sätteid, küll aga täpsustavad LMT tingimusi komisjoni määrused (RTS-id), mida	Selgitatud	Direktiiv (EL) 2024/927 ei ole näinud ette üleminekusätteid fondivalitseja tegevuse ja dokumentide kooskõlla viimiseks uute likviidsusrisi juhtimise nõuetega. Sellest tulenevalt ei ole ka eelnõus selliseid rakendussätteid ette nähtud. Viidatud Komisjoni määrused (RTS-d) tõesti artiklis 10 sätestavad, et kuni 16. aprillini 2027

	rakendatakse alates 16.04.2026 ja mis näevad ette, et enne 16.04.2026 asutatud UCITS/AIF loetakse määrusega kooskõlas olevaks kuni 16.04.2027 (art 10). Kas Finantsinspeksioon on õigesti aru saanud, et fondidel on aega tingimustes LMT-sid sätestada kuni eelnimetatud ajani, s.o 16.04.2027?		loetakse enne 16. aprilli 2026 asutatud eurofondid ja mittekinnised alternatiivfondid määruse nõuetele vastavaks, aga et fondivalitseja võib siiski otsustada ka määruse kohaldumise alates 16. aprillist 2026 (mis juhul tuleks teavitada ka oma finantsjärelevalve asutust). Me mõistame kujunenud olukorda selliselt, et direktiivi tuleks rakendada selle jõustumisest, so 16. aprillist 2026, määruse detailsema regulatsiooniga tuleks aga tegevus ja dokumendid kooskõlla viia hiljemalt 2027. aasta 16. aprilliks. Fondi dokumentide kooskõlla viimiseks eraldi üleminekusätet meie hinnangul seega tarvis ei ole. Vastavalt IFS § 37 lõikele 3 ei ole fondi tingimuste või põhikirja muudatusi vaja Finantsinspeksiooniga kooskõlastada, kui muudetakse üksnes neid sätteid, mida fond on kohustatud muutma tulenevalt õigusaktides tehtud muudatustest või millega tehakse tingimustes või põhikirjas parandusi või redaktsioonilisi muudatusi või muudatusi, mis on osakuomanike või aktsionäride suhtes soodustava iseloomuga, nagu osakuomanike või aktsionäride arvel makstavate tasude või kulude piirmäära alandamine, ning mis esitatakse pärast muutmist viivitamata Finantsinspeksioonile.
	2. Eelnõu punkt 15 – IFS § 57 lõiked 7 ja 8 Finantsinspeksioon ei nõustu IFS § 57 lõigetes 7 ja 8 sätestatuga, kuivõrd eelnõu kohaselt ei tule teavitada Finantsinspeksiooni teiste IFS § 57 lõike 2 punktides loetletud likviidsusriski juhtimise meetmete rakendamise. Siiski on fondivalitsejal kohustus kõigi meetmete rakendamise osas avaldada infot fondivalitseja veebilehel (IFS § 57 lg 10). Finantsinspeksiooni hinnangul võiks IFS § 57 lõiked 7 ja 8 ümber sõnastada või lisada täiendava lõike selliselt, et fondivalitsejal on kohustus teavitada Finantsinspeksiooni kasutusele võetud likviidsusriskijuhtimise meetmest, meetme kasutusele võtmise alguskuupäevast ja selle rakendamise põhjustest, kuivõrd meetme kasutamine näitab, et fondivalitseja likviidsusrisk on realiseerunud ning see info on vajalik ka Finantsinspeksioonile.	Mitte arvestatud	Finantsinspeksiooni teavitamine IFS § 57 lõigetes 7 ja 8 on sätestatud selliselt, nagu näevad teavitamise ette direktiivid (AIFMD artikkel 16 lõikel (2d) ja UCITSD artikkel 84 lõike (3) punktidel a), b) ja teisel lõigul). Ehk Finantsinspeksiooni tuleb teavitada, kui kasutatakse IFS § 57 lõikes 1 nimetatud meetmeid ning lõike 2 meetmete kasutamisest vaid siis, kui neid rakendatakse sellest erinevalt mis fondi dokumentatsioonis nende meetmete kohta ette on nähtud. Eelnõus on IFS § 57 lõike 9 sõnastust muudetud, et avalikkuse teavitamine toimuks samadel põhimõtetel, mis Finantsinspeksiooni teavitamine.
	3. Eelnõu punkt 38 – IFS § 90 lõige 7 IFS § 90 lõike 7 kohaselt tuleb sama paragrahvi lõike 4 punktides 5 ja 6 nimetatud teave fondivalitsejal „esitada“ investoritele vähemalt kord aastas. Samas kehtiva IFS-i § 90 erinevad lõiked, sh ka lõige 4, nimetavad „kättesaadavaks teha“. Seega oleks ettepanek lähtuda juba seaduses kasutatavast terminoloogiast ja IFS § 90 lõikes 7 asendada sõna esitada sõnapaariga kättesaadavaks teha.	Arvestatud	Eelnõu sõnastust on vastavalt parandatud.
	4. Eelnõu punkt 39 – IFS § 92 lõige 3 Ettepanek on asendada „hindamise korral“ sõnaga „hindamisel“.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust vastavalt parandatud.
	5. Eelnõu punkt 39 – IFS § 92 lõige 4 Ettepanek on asendada „kaupa“ sõnaga „kohta“.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust vastavalt parandatud.

	6. Eelnõu punktid 41 ja 42 – IFS § 93 lõiked 1 ja 2 Märgime, et eelnõus esitatud muudatus võib omada negatiivset mõju investoritele, kuivõrd praegu kehtivas aruandluses on pensionifondide valitsejad saanud avalikustada põhjalikuma aruande ehk ülevaate, mis hõlmab näiteks investeringute kategooriatena eraldiseisvalt välja tooduna aktsiafonde, võlakirjafonde, kinnisvarafonde ja erakapitalifonde. Eelnõus esitatud ettepanekuga jääb info hulk mõnevõrra piiratumaks.	Teadmiseks võetud	Juhime tähelepanu, et tegemist oli Finantsinspektsiooni enda ettepanekuga.
	7. Eelnõu punkt 47 – IFS § 94 lõige 1 Vaatamata sellele, et eelnõu seletuskiri ütleb, et täpne põhiteabe tabeli kujundus selgub praktikas, juhime tähelepanu, et seletuskirja leheküljel 31 olevas tabelis nr 1 olev tootlus on 2 aasta kohta, kuid uue eelnõu (IFS § 94 lg 1 p 7) kohaselt esitatakse põhiteabes „pensionifondi keskmine tootlus viimase ühe, viie ja kümne jooksva aasta kohta.“ Lisaks võiks põhiteabe tabelis tootluse juures viidata, et see on arvatud aasta baasil.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud viide arvutamisele aasta baasil. Seletuskirjas on ebatäpsus parandatud.
	8. Eelnõu punkt 47 – IFS § 94 lõige 3 Eelnõu sätestab, et Eesti investeringute osakaalu määramisel ei võeta Eesti investeringuna arvesse pensionifondi vara paigutust Eesti krediidiastutuste hoiustesse. Eelnõu ei välista esitatud sõnastuses tuletisinstrumentide kasutamist. Sellest tulenevalt soovime täpsustada, kas tegemist on teadliku otsusega või peaks ka tuletisinstrumente Eesti investeringuna mitte arvesse võtma. Finantsinspektsioonile jääb siinkohal ebaselgeks, kas „vara paigutus“ hõlmab ka intresse, mida aruandluses eraldi raporteeritakse.	Arvestatud	Eelnõus on IFS §-s 94 olevat rahandusministri määruse volitusnormi täpsustatud, et kõnealuse määrusega saaks täpsustada lisaks pensionifondi riskitaseme määramisele ka muude põhiteabes esitatavate näitajate määramise täpsemad tingimusi ja korda. Eesti investeringute määratlemist on samuti plaanis selles määruuses täpsustada.
	9. Eelnõu punkt 164 – IFS § 527³ Seletuskirja leheküljel 65 on viidatud 50 miljonile eurole, kuid eelnõus on piirmääraks 50 miljardit eurot.	Arvestatud	Õige on 50 miljardit, viga seletuskirjas parandatud.
	10. Eelnõu punkt 105 – IFS § 313 lõige 2 punkt 1 Ettepanek sõna „igajuh“ parandada „iga juhi“.	Arvestatud	Eelnõu tekstis viga parandatud.
	11. Eelnõu punkt 107 – IFS § 321 lõige 1¹ Kas viide IFS § 313 lõike 1 punktile 13 on õige? Eelnõus esitatud paragrahvis olev viide lõikele 1 hõlmab juba IFS § 313 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmeid.	Arvestatud	Viiteviga on parandatud. Ühtlasi on eelnõus loobutud uue lõike lisamisest, mis võis tõepoolest segadust tekitada. Tulenevalt nii eurofondide direktiivi viimastest muudatustest kui alternatiivfondide direktiivi juba kehtivast tekstist tuleb tegevusloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumise puhul teavitadagi Finantsinspektsiooni olulistest muutustest ning seda tuleb teha enne selliste muudatuste elluviimist. Vastavalt on täpsustatud IFS § 321 lõike 1 preambulit, lisatud sellesse lõikesse uued punktid 8 ja 9 ning muudetud sellest tingituna ka § 330 lõike 4 esimest kahte lauset.
	12. Eelnõu punkt 163 – IFS 517¹ lõige 7 Eelnõus kui ka seletuskirjas on kasutatud mõistet „ühingufond“ – mõistet on küll kasutatud IFS § 346 lõikes 7, kuid IFS-is seda defineeritud ei ole ja tegemist ei ole ka üldteada mõistega.	Arvestatud	Mõiste „ühingufond“ asendatud eelnõus ja seletuskirjas mõistega „usaldusfond“, mis on IFS-s defineeritud.
	13. Väärtpaberite registri pidamise seaduse muutmine § 7 lõige 6¹ Arvestades, et inimese isikukood on avalik info, siis võimaldab liitumiskontroll tänasel kujul igale isikule ligipääsu tuvastamiseks kolmandate isikute II samba maksemäärasid ning seda koos ajaloolise infoga. Sealhulgas on ka info maksete kinnipidamise alguskuupäeva ning II sambast lahkumise osas. See	Arvestatud	Liitumiskontrolli laiendamisest III sambale on praegu loobutud (muudatus eelnõust välja jäetud). Eelnõusse on lisatud muudatus, millega kaotatakse ka praegune pensioniregistri pidaja veebilehel kättesaadav II samba liitumiskontroll.

annab sisuliselt avaliku ligipääsu inimeste rahaasjadele. Näiteks võib andmete põhjal vaadata, kas mõni konkreetne isik: • on seadnud endale kõrgema II samba maksemäära; • on enda II samba maksemäära madalamaks muutnud; • on oma II samba sissemaksed peatanud ja millal; • ei ole II sambaga kunagi liitunud. Eelnõuga lisandub andmetesse ka III samba sissemaksete tegemise alguskuupäev. Eeltoodud info võib anda signaale isikute rahalise seisuga, rahaliste probleemide esinemise ja/või poliitiliste hoiakute osas. Seletuskirja kohaselt on hinnatud, et eelnõu üldiselt ei mõjuta isikuandmete töötlemise ulatust, konteksti ega eesmärke ning samuti ei nähta suurt ohtu Pensionikeskuse veebilehel päringu kättesaadavaks tegemises, kuid Finantsinspeksioon näeb siin isikuandmete avaldamises siiski olulisi riske, mistõttu on täiendav analüüs kindlasti vajalik. Eelkõige arvestades finantssektori suurt tõusu ning isikukoodide avalikkust (https://www.err.ee/1609891495/avalikud-isikukoodid-aitavad-kaasa-kelmid-tegevusele), tuleks kaaluda, kas liitumiskontroll ja sealt saadavad isikuandmed peavad olema avalikult kättesaadavad. Liitumiskontroll on tänasel kujul üheks kanaliks, mis annab kurjategijatele hea võimaluse ennast esitleda justkui legitiimse panga, fondivalitseja või muu riikliku töötajana ning luua petetava inimesega suurem usaldus. Suure tõenäosusega ei ole keskmine inimene teadlik, et tema II ja III samba isikuandmed on igaühele vabalt kättesaadavad. Praegune süsteem võimaldab teha massiliselt päringuid ning saada põhjalik ülevaade selle kohta, kes hiljuti II samba maksed on peatanud ning seejärel sihikule võtta inimesed, kes oma II samba raha värskelt välja on võtnud või seda tegemas, et see raha neilt kohe välja petta. Andmeid saavad koguda ka välisriikidest pärit kurjategijad ning maha ei jää ühtegi jälge, kes ja millal konkreetse isiku infot on vaatamas käinud nii nagu seda on nt rahvastikuregistri, kinnistusraamatu või terviseandmetega. Tasuks kaaluda võimalust, et päringuid saavad teha vaid ennast tuvastanud juriidilised isikud ning kaaluda integreerimist eesti.ee andmejälgijaga.		Kui sellise päringu järele eksisteerib edaspidi siiski vajadus, kaalutakse tulevikus uue andmevahetussüsteemi loomist, mis võimaldaks kitsalt tööandjatel teha vajadusel päringuid, et saada pensioniregistrist andmeid, mis on vajalikud II samba maksete kinnipidamiseks või ka III samba sissemaksete tegemiseks. Seda eeldusel, et nõuded teenuse käideldavusele, juurdepääsu kontrollile, kuritarvituste avastamisele, konfidentsiaalsusele ja andmete terviklikkusele saavad olema tagatud.
14. Välisriigi alternatiivfondivalitseja õigus Eestis tarbijakrediiti väljastada piiriülese teavituse (passporting) alusel Finantsinspeksiooni hinnangul on vastuoluline ja ebaselge eelnõu osa, mis annab EL lepinguriigi alternatiivfondile õiguse piiriülesest Eestis krediiti väljastada. Täpsemalt, krediidiandmine ei ole EL-i õiguses sellisel määral harmoniseeritud, et see võimaldaks Eestis vaba piiriülest tegutsemist ilma Finantsinspeksiooni vastava loata. Selgitame, et KAVS § 73 lõige 1 annab üksnes tingimusliku võimaluse tegutseda päritoluriigi loa alusel, kuid see on piiratud klausliga „kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti“, ning KAVS § 74 lõige 1 sätestab välisriigi krediidiandjale kohustuse	Arvestatud	Eelnõus on loobutud võimalusest anda laenu tarbijatele.

	taotleda Finantsinspeksioonilt eraldi luba nii filiaali asutamiseks kui ka piiriüleseks teenuse osutamiseks. See tähendab, et juhul, kui mõni välisriigi krediidiandja soovib Eestis tegutseda, saab seda piiriülesest teha üksnes juhul, kui nad saavad selleks vastava loa, milline menetlus on KAVS § 75 kaudu suuresti sarnane krediidiandja tegevusloa taotlemisele. Ühtlasi on KAVS § 74 lõigete 2 ja 3 kohaselt piiriülese Eestis tegutsemise õiguse eeldus, et krediidiandjal on päritoluriigis tegevusloa krediidi andmiseks, mida päritoluriigi järelevalveasutus tunnustab ja millele saab tugineda KAVS §-de 73–78 alusel. Kui välisriigi äriühing ei vaja päritoluriigis luba (nt krediidiandmine on seal loavaba), või tegutsetakse ilma loata, siis on Eestis krediidi andmiseks vajalik KAVS-i tegevusloa krediidi väljastamiseks (KAVS § 10 koosmõjus KAVS § 12-16). Ainus sisuline erand puudutab EL-i hüpoteekkrediitvahendajaid. Kui alternatiivfondil ei ole päritoluriigis krediidiandja tegevusloa, siis KAVS § 73–78 mehhanism ei tööta, isegi kui direktiivi ja eelnõu järgi on alternatiivfondile krediidi andmine lubatud. Direktiivi ja IFS-i „luba“ on fondi valitsemise luba, mitte krediidiandja luba. KAVS piiriülese tegevuse normis on tegevusloa funktsionaalselt ja sisuliselt seotud krediidi andmise tegevusega, mitte ükskõik millise finantsteenusega. KAVS § 74 lõige 3 nõuab kinnitust, et isikul on kehtiv tegevusloa krediidiandjana, et tema tegevus toimub krediidiandjana ja, et selle üle toimub krediidiandja spetsiifiline järelevalve. Isegi, kui krediidi andmine on fondivalitseja loa alusel lubatud tegevus ei saa päritoluriigi järelevalve kinnitada krediidiandja tegevusloa, sest sellist luba ei ole välja antud. See oleks sisuliselt vale kinnitus. Lisaks saaks Finantsinspeksiooni hinnangul AIF-id käesoleva eelnõuga väga laiad eelised (raha kaasamine on lihtsam kui hoiuste kaasamine), võimaldades struktureerida sarnaseid teenuseid, mis on tegelikult tegevusloaga reguleeritud, ja tekitades seeläbi riske. AIF-de suured mahud ja piiriülene kapitali kaasamine võib tekitada kohalikul turul suurte AIF-ide konkurentsieeliseid, mis omakorda suurendavad riske. Kokkuvõtvalt ei toeta Finantsinspeksioon tarbijatele laenu andmist AIF arvel. Alljärgnevalt soovime esitada täiendavad muudatused, mida võiks võimalusel käesolevas eelnõus kaasata.		
	15. IFS-i täiendav muudatus Arvestades, et IFS-i eelnõu on aktuaalne, siis on Finantsinspeksioonil praktikast tõusetunud probleemkoht, mis oleks vaja ära lahendada (eelkõige IFS § 319 lg 5 p 2). Täpsemalt on Finantsinspeksioon täheldanud, et tänane IFS-i regulatsioon ei võimalda tegevusloaga fondivalitsejal oma tegevust selliselt lõpetada, et äriühing saaks jätkata tegevust nn registreeringu alusel. Ehk seadus võiks ette näha selgesõnalise regulatsiooni juhuks, kui soovitakse loobuda tegevusloast, aga samas soovitakse tegevusega jätkata registreeringu alusel. Seejuures on registreeringuga jätkamisel oluline, et fondivalitsejal võiks jääda üleminekul õigus jätkata fondide ja vara valitsemist, kui see on kooskõlas seadusega.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud nii IFS § 319 täiendamine lõikega 6, mille kohaselt lõpetab tegevuse registreerimine tegevusloa, kui ei valitseta sellised fonde või selliste fondide vara, milleks IFSi kohaselt oleks vaja tegevusloa, kui IFS § 449 muudatus, mis võimaldab pärast väikefondi valitsejana tegutsemise lõpetamist tegutseda äriühingul edasi muul tegevusalal: „x) paragrahvi 319 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses: „(6) Fondivalitseja tegevusloa lõpeb, kui fondivalitseja registreerib oma tegevuse lähtudes käesoleva seaduse § 306 lõikes 3 sätestatust ning ei valitse ühtegi sellist fondi,

	Teine tähelepanek seondub tegevusloaga väikefondi valitseja lõpetamisega, st IFS § 442 lõike 7 kolmanda lause kohaselt võib Finantsinspeksioon keelduda tegevusloa kehtetuks tunnistamisest, kui IFS § 449 sätestatud nõudeid ei ole täidetud. IFS § 449 käsitleb väikefondi valitseja lõpetamist. Sellest tulenevalt võiks kaaluda seaduse muudatust selliselt, et kui äriühing on järelevalve alla kuuluva tegevuse vastavalt seadusele lõpetanud, st eelkõige fondide valitsemine on lõpetatud või üleantud ja fondivalitseja on esitanud üldkoosoleku otsuse väikefondi valitsejana tegutsemise lõpetamise kohta koos taotlusega tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks, siis vastav äriühing võib muul tegevusalal edasi tegutseda.		milleks tal oleks käesoleva seaduse kohaselt vaja tegevusluba, ega ühegi sellise fondi vara.“ y) paragrahvi 449 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses: „(2) Pärast käesolevas paragrahvis sätestatud korras väikefondi valitsejana tegevuse lõpetamist võib vastav äriühing edasi tegutseda muul tegevusalal.““
	16. Ettepanek KAVS-i muudatusteks Teeme ettepaneku muuta KAVS §-i 57¹ investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu raames. Ettepanek lähtub asjaolust, et tuvastasime lünga krediitvahendajate aruandluskohustuses ning investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga muudetakse ühtlasi ka KAVS-i, mis võimaldaks efektiivselt muudatuse ellu viia. Praegune KAVS § 57¹ sätestab krediidiandjate kohustuse esitada Finantsinspeksioonile teavet viivituses olevate tarbijakrediitdilepingute ja nendest tulenevate nõuete loovutamise kohta krediidiostjatele. KAVS aga ei kehtesta sama kohustust krediitvahendajatele. Praktikas tähendab see, et KAVS § 2 lõikes 2 nimetatud krediitvahendaja, kes omab krediidisuhtes kesksel rolli, kuna ta kujundab krediititingimused, hindab tarbija krediitvõimelisust ja osaleb krediitdilepingute sõlmimisel ja haldamisel, ei ole kohustatud teavitama Finantsinspeksiooni, kui ta krediitdilepinguid krediidiostjatele loovutab. Sellise tegevuse puhul on aga krediitvahendaja funktsionaalselt krediidiandjaga võrreldav. Eelnevat kinnitab ka krediidiinkassode ja -ostjate seadus 5 / 5 (KIOS), mille § 4 lõike 2 kohaselt loetakse krediidiandjaks ka KAVS-is sätestatud krediitvahendaja või hüpoteekkrediitvahendaja. KIOS-i regulatsioon ei tee sisulist vahet krediidiandja ja -vahendaja vahel. Kui ühisrahasustplatvormi mudelil tegutsev krediitvahendaja ehk KAVS § 2 lõikes 2 nimetatud krediitvahendaja vahendab tarbijakrediiti ja osaleb viivituses olevate nõuete loovutamises, puudub sisuline põhjendus, miks sellisele vahendajale ei peaks kohalduma sama aruandluskohustus nagu krediidiandjale. Sellest tulenevalt on nii KAVS-i kui ka KIOS-iga kooskõlas olev järeldus, et KAVS § 57.1 aruandluskohustus peaks laienema ka KAVS § 2 lõikes 2 nimetatud krediitvahendajatele, kes osalevad viivituses olevate nõuete loovutamises.	Arvestatud sisuliselt	Eelnõu ei sisalda enam KAVSi muudatusi, mistõttu ei ole soovitud muudatust sellesse eelnõusse lisatud. Vastav muudatus on aga tehtud krediiditeabe jagamise seaduse eelnõus.
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS			
	§ 1 p 5 (IFS § 29 lg 1 p 13 muutmine): palume selle punkti eelnõust välja jätmist. Eriti II samba pensionifondide puhul on osakute tagasivõtmise liike väga mitmeid ning nende lahtikirjutamine fondi tingimustes ei paranda meie hinnangul investorite teadlikkust. Lisaks on ajalooliselt osakute	Selgitatud	IFS § 29 lg 1 p 13 täpsustamine on tingitud direktiivi muudatustest, mistõttu ei saa seda välja jätta. Pensionifondidele kõnealune punkt siiski ei kohaldu (vt IFS § 43 lg 1).

	tagasivõtmise erinevaid variante lisandunud tihti, mis tähendab, et juhul, kui neid peab tingimustes kirjeldama, tuleks seaduse muutmisel iga kord ka kõik tingimused ümber kirjutada. Praegu kasutatakse tingimustes näiteks viitavat sõnastust („Investoril, kellel ei ole veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on õigus nõuda kõigi talle kuuluvate Osakute tagasivõtmist ning neile vastava summa väljamaksmist vastavalt Õigusaktides sätestatud tingimustele. Väljamakse tegemise tingimused ja kord on täpsemalt kirjeldatud Prospektis.“).		
	§ 1 p 17 (IFS § 59 täiendamine lõikega 1 ¹): teeme ettepaneku täiendada sõnastust viisil, et tagasivõtmistasu maksmine võib olla täpsemalt kirjeldatud ka pensionifondi prospektis. Pensionifondide praktikas esineb juhtumeid, kus tingimustes sätestatakse üksnes õigus tagasivõtmistasu võtta ning täpsem kirjeldus sisaldub prospektis.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust vastavalt täpsustatud.
	§ 1 p 20 (IFS § 66 lg 6 uus sõnastus): teeme ettepaneku jätta lõikest välja esimesed 2 punkti (andmed eelneva kuu osakutehingute kohta ja varade/NAV/tasu muutumise kohta). Arvestades igakuist aruandlust FI-le ja andmete avalikku kättesaadavust, siis eeldame, et FI-l ei ole kõikide nende andmete esitamist vaja. Lisaks, kui peatamise põhjuseks on liiga suur tagasivõtmisavalduste hulk, siis selgitab fondivalitseja seda kindlasti juba ka loa taotlemise põhjuste juures.	Mitte arvestatud	Teave välja lastud ja tagasi võetud pensionifondi osakute arvu kohta sisaldub praegu tõesti Finantsinspeksioonile esitatavas aruandes, kuid vastavalt määruse planeeritud muudatustele pensionifondi osakute aruannet tulevikus enam ei esitata. Teave, mida Finantsinspeksioon saab osakuid omandanud või võõrandanud osakuomanike kohta on piiratud ning kohustusliku pensionifondi osakute väljalaskmise ja tagasivõtmise peatamise korral võib olla vajadus saada täpsemaid andmeid osakuomanike kohta. Andmed pensionifondi vara ja osaku puhaskväärtuse muutumise kohta laekuvad Finantsinspeksioonile kahenädalase viitajaga, mistõttu ei pruugi osakute tagasivõtmise peatamise taotluse laekumisel kuu alguses Finantsinspeksioonil selliseid andmeid veel olla. Seega on kokkuvõttes siiski vajalik, et Finantsinspeksioonile kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise peatamiseks loa taotlemisel esitataks info ka avalduse esitamisele eelnenud kuu jooksul välja lastud ja tagasi võetud pensionifondi osakute arvu ja neid omandanud või võõrandanud osakuomanike kohta ning samuti andmed pensionifondi vara, osaku puhaskväärtuse ja osaku tagasivõtmistasu muutumise kohta avalduse esitamisele eelnenud kuu jooksul. Mõistame koormuse vähendamise soovi, kuid antud juhul on tegemist siiski väga äärmusliku olukorraga ja selliste andmete esitamine ei oleks sage.
	§ 1 p 25 (IFS § 74 lg 1 täiendamine p-ga 6 ¹): palume kaaluda punkti vajalikkust, kuna kohustus kirjeldada outsourcingut tuleneb juba praegu RM prospektimääruse (2017 nr 16) §-st 10.	Arvestatud	IFS § 74 lõike 1 täiendamine punktiga 6 ¹ on eelnõust välja jäetud. Nõustume, et selle katab ära RM prospektimääruse (2017 nr 16) §10.
	§ 1 p 41 (IFS § 93 lg 1 muutmine): toetame muudatust, mille kohaselt ei ole vaja II samba investeeringute aruannet enam igakuiselt avaldada. IFS § 83 kohaselt	Selgitatud	Viidatud määruse muutmise on plaanis. Vaatame siis üle ka määruses tehtud täpsustused investeeringute aruandele.

	säilib investeringute aruande avaldamise kohustus pensionifondi aastaaruandes. Teeme täiendavalt ettepaneku tühistada RM avalikustamisele kuuluvate fondi aruannete määruse (2017 nr 8) § 7, mis sätestab II sama fondide investeringute aruannetele lisanõuded teiste fondidega võrreldes. Meie mäletamisel kehtestati need lisanõuded just igakuise investeringute aruande kohustusega seoses. Kuna igakuiselt seda aruannet enam ei avaldata, siis võiks ka lisanõuded kustutada.		
	§ 1 p 47: IFS-i lisatava § 94 lg 4 kohaselt peavad jooksvates tasudes sisalduma kõik IFS § 58 lg 1 p 1-3 nimetatud pensionifondi kontolt makstud tasud. Soovime täpsustada, kas soovitakse tõesti oluliselt muuta praegust jooksvate tasude arvutamise loogikat, kus jooksvate tasude sisse arvatakse ka nn kaudsed tasud (nt alusfondide tasud)? Teeme lisaks ettepaneku jooksvate tasude arvutamine täpsemalt reguleerida Rahandusministri määrusega ja oleme valmis selle kirjutamiseks sisendit andma.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust parandatud nii, et jooksvate tasude arvutamisel tuleb sisse arvestada ka alusfondide tasud. Rahandusministri määrusega täpsustatakse jooksvate tasude arvutamise metoodikat.
	§ 1 p 96-99: teeme ettepaneku täiendada IFS § 307 sõnastust viisil, et ka pensionifondivalitseja võib taotleda tegevusluba koos õigusega osutada nn MiFID-teenustest vähemalt väärtpaberiportfelli valitsemist ja investeerimisnõustamist. Kui pensionifondivalitseja vastab relevantsetele nn MiFID-nõuetele, ei peaks seadus takistama ka temal vastavat tegevusluba taotleda. Nt võib esineda olukord, kus pensionifondivalitseja, kes kuulub suuremasse finantsgruppi, soovib osutada grupisisest (teistele samasse gruppi kuuluvatele juriidilistele isikutele) väärtpaberiportfelli valitsemise teenuseid (nn grupisisene vara investeerimise funktsioonide tsentraliseerimine).	Mitte arvestatud	Ettepanekuga ei ole kahjuks võimalik arvestada. EL õiguseaktidest tulenevalt (CRD, MiFID, UCITS, AIFMD) saavad investeerimisteenusel osutada EL-s üksnes tegevusloaga krediidiasutused, investeerimisühingud ja UCITS või AIF fondide valitsejad. Väikefondivalitsejad ega muud fondivalitsejad seda teenust osutada ei saa. Seega, kui pensionifondi valitseja soovib osutada investeerimisteenusel, eeldab see eurofondi või alternatiivfondi valitsemist ja vastavat tegevusluba (vt MiFID põhjenduspunkt nr 38, UCITS 2009/65 artikkel 6, AIFMD 2011/61/EU artikkel 6).
	§ 1 p 125: teeme ettepaneku täiendada muudetavat IFS § 364 lg-t 7 viisil, et ka pensionifondi osakute turustamist ei peeta outsourcinguks. Praegu kasutab eelnõu järgmist sõnastust: „Edasiandmiseks ei loeta fondi osakute, aktsiate või osade turustamist väärtpaberituru seaduse alusel.“ Pensionifondi osakute turustamine ei toimu suures ulatuses väärtpaberituru seaduse alusel (see ei ole nn MiFID-teenus), seega peaks seda tegevust jätkuvalt kategoriseerima outsourcinguks, kuna fondi pakkumine on fondi valitsemise alaliik vastavalt IFS § 305 lg 2 p-le 3.	Mitte arvestatud	Eelnõus sisalduva IFS § 364 lõige 7 arvestab muuhulgas ka seda, et fondi osakute, aktsiate või osade turustamisel kohaldub väärtpaberituru seadus (MiFIDi nõuded). Kuigi turustamise edasiandmisele ei kohaldata siin IFSi tegevuse edasiandmise regulatsiooni, ei jää selline tegevus ise regulatsiooni alt välja. Pensionifondi osakute turustamist selliselt eraldi reguleeritud ei ole, mistõttu ei pea me võimalikuks antud ettepanekuga arvestada.
	Määrus „Pensionifondi riskitaseme määramise tingimused ja kord“ § 4: sättes võiks täpsustada, et fondivalitseja võib volatiilsuse arvutamisel kasutada representatiivse võrdlusportfelli tootlust ka muudel juhtudel, kui see on tema hinnangul asjakohane. Nt elutsüklifondide puhul ei pruugi teatud hetkedel ajaloolise tegeliku tootluse kasutamine olla asjakohane, kuna portfelli sihtosakaalud on muutumises.	Arvestatud	Rahandusministri määruse eelnõu koostamisel tehakse vastav täiendus.
LUMINOR PENSIONS ESTONIA AS			
	1. Eelnõu § 1 p 27. Palume kooskõlla viia eelnõus sätestatud IFS § 74 lõike 2 punkti 1 muudatuse ja vastava selgituse eelnõu seletuskirjas. Eelnõu kohaselt IFS § 74 lõike 2 punktis 1 asendatakse sõnad „fondi vara investeeritakse ja millises ulatuses“ sõnadega „ja regioonide fondi vara investeeritakse ning kas ja millises ulatuses kasutab fond investeerimisel	Arvestatud	Korrektne on eelnõu sõnastus, seletuskirja teksti on vastavalt parandatud.

	aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat“. Seletuskirjas on sama punkti muudatuse osas selgitatud, et „Investeeringuid puudutavalt täpsustatakse, et prospektis tuleb investori jaoks lahti kirjutada muu hulgas ka see, millisesse regioononi fondi vara investeeritakse ja millises ulatuses ning kas fond kasutab investeerimisel aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat.“ Seega eelnõud lugedes puudutab „millises ulatuses“ lahti kirjutamise nõue fondi aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat, samas kui seletuskirja järgi on see mõeldud täpsustama, millises ulatuses millistesse regioonidesse fondi vara investeeritakse. Palume eeltoodud regulatsioon ja selgitus üle vaadata ning vajadusel täpsustada eelnõu sätet ja kohandada seletuskirja, et need kajastaks üheselt mõistetavalt regulatsiooni tegelikku mõtet.		
	2. Eelnõu § 1 p 47. Palume täiendavalt selgitada/täpsustada seletuskirjas toodud infot pensionifondide põhiteabe asendamise kohta võrdlustabeliga ning pensionifonde käsitleva võrdlustabeli avalikustamise nõuet. IFS § 11 lõige 4 sätestab, et põhiteave käesoleva seaduse tähenduses on fondi avalikuks pakkumiseks koostatav lühidokument, milles kajastatakse üksnes õigusaktidega sätestatud ulatuses fondiga seotud peamine teave. Eelnõu punkti 47 kohaselt muudetakse kehtinud nõudeid pensionifondide põhiteabele, sätestades muudetud §-s 94 pensionifondi põhiteave ja sellele esitatavad nõuded. Sama paragrahvi lõige 6 sätestab, et pensionifondi valitseja on kohustatud esitama registripidajale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud andmed pensionifondi põhiteabe avaldamiseks /.../. Lõike 8 kohaselt pensionifondi põhiteave tehakse kättesaadavaks registripidaja veebilehel avaldatud kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelitena. Pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on käesoleva lõike kohaselt avaldatud. Seega sätestab eelnõu võrdlustabeli avaldamise kohustuse registripidajale ning pensionifondi valitseja jaoks on fondi põhiteabe kättesaadavaks tegemine reguleeritud sarnaselt kehtivale korrale IFS §-s 81. Segadust tekitab antud juhul seletuskirja lõik: ”Eelnõu asendab pensionifondide põhiteabe dokumendi kõiki vastava samba pensionifonde käsitleva võrdlustabeliga. Võrdlustabel peab olema kättesaadav fondivalitsejate veebilehtedel ja ka pensioniregistri pidaja veebilehel. Samuti peab selle kasutamine olema pensionifondide müügitöös kohustuslik.” Selgituse osa, mille kohaselt „võrdlustabel asendab põhiteabe dokumendi“ ning „võrdlustabel peab olema kättesaadav ka fondivalitsejate veebilehtedel“, ei kattu eelnõus sätestatuga ning meie hinnangul ei ole selline (seletuskirjas esitatud) regulatsioon ka mõistlik.	Arvestatud / selgitatud	Eelnõusse on lisatud IFS § 11 lg 4 muudatus. Lõikesse lisatakse teine lause, mis täpsustab põhiteabe vormi pensionifondide puhul: „Pensionifondi, välja arvatud tööandja pensionifondi ja PEPP-ina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi, puhul lühidokumenti ei koostata ja fondi põhiteave kajastatakse registripidaja veebilehel avaldatud võrdlustabelis.“. Eelnõusse on lisatud ka IFS § 93 täpsustused, mis teevad vajalikud erandid §-st 81. IFS § 93 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt: „(1) Pensionifondi valitseja asukohas ja fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab igal isikul olema võimalus tasuta tutvuda käesoleva seaduse § 81 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidega ning tööandja pensionifondi ja PEPPina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi puhul sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud dokumendiga.“ IFS § 93 lisatakse lõige 1²: „(1²) Käesoleva seaduse §-s 94 sätestatu kohase pensionifondi põhiteabega peab igal isikul olema võimalik tutvuda ka pensionifondi valitseja asukohas ning fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile.“ Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 8 teine lause ütleb ära, et pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on registripidaja veebilehel avaldatud. Pensionifondivalitseja võib seega neid samu võrdlustabeleid peegeldada ka oma või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel. Sellist kohustust pensionifondi valitsejal aga ei ole. Piisav on, kui veebilehel on viited Pensionikeskuse veebis kättesaadavaks tehtud võrdlustabelitele. Kohustusliku

	Seadust ja eelnõud koos lugedes on pensionifondi põhiteave fondi avalikuks pakkumiseks koostatav lühidokument (IFS § 11 lg 4) ning võrdlustabel on kõigi pensionifondi valitsejate sisendil põhinev info, mida avaldab registripidaja. Seega on tegemist kahe erineva „dokumendiga“. Fondivalitsejatel puudub nõue esitada teistele fondivalitsejatele sisend oma fondi põhiteabe andmete kohta, seega ei ole asjakohane (ja eelnõuga kooskõlas) seletuskirjas viidatud nõue, et fondivalitsejad peavad võrdlustabelit oma veebilehtedel kättesaadaval hoidma. Kuna puudub mehhanism, kuidas fondivalitsejad saavad teistelt pensionifondide valitsejalt teavet fondi põhiteabe andmete uuendamise kohta, siis ei ole fondivalitsejatel mõistlikult võimalik tagada, et võrdlustabelis esitatav teave on tõene ning ei ole eksitav.		pensionifondi puhul vastavalt kohustuslike pensionifondide võrdlustabelile ja vabatahtliku pensionifondi puhul vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelile. Vastavad täpsustused on tehtud ka seletuskirjas.
3.	Eelnõu § 1 p 47. Palume eelnõus täpsustada, millist muudatust pensionifondi põhiteabes esitatavas Eesti investeeringute osakaalus pensionifondi vara puhasväärtusest (uus IFS § 94 lg 1 p 3) tuleb käsitada olulise muutusena, millest vastavalt uues sõnastuses IFS § 94 lõike 6 teisele lausele tuleb teavitada registripidajat jooksvalt. Eelnõuga muudetava IFS § 94 lõike 6 kohaselt: Pensionifondi valitseja on kohustatud esitama registripidajale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud andmed pensionifondi põhiteabe avaldamiseks ning uuendama neid igal kalendriaastal, hiljemalt jaanuari lõpuks. Kui andmed muutuvad oluliselt kalendriaasta jooksul, on pensionifondi valitseja kohustatud uuendama registripidajale esitatud andmeid jooksvalt. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, millist muudatust lõike 1 punkti 3 kohaselt põhiteabes esitatud Eesti investeeringute osakaalus tuleb pidada oluliseks. Normi üheselt mõistetavuse tagamiseks ning võimalikel erinevatel tõlgendustel põhineva praktika ennetamiseks palume lisada asjakohane täpsustus eelnõusse ning selgitused seletuskirja. Sarnaselt on õigusselgus tagatud rahandusministri määruses „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“, mille § 7 lõike 4 kohaselt: Lõike 3 punktis 1 nimetatud olulise suurusega allahindlusena käsitatakse üksnes fondivalitseja enda metoodika kohaselt tehtud allahindlusi, mis on suuremad kui kümme protsenti.	Mitte arvestatud /selgitatud	Viitamist olulistele muudatustele, olulisele mõjule, olulisele erinevusele jne on IFS-s kasutatud ohtralt, olulisuse sisustamine on aga valdavalt jäetud fondivalitseja pädevusse. Sama kehtib ka pensionifondi põhiteabes esitatava Eesti investeeringute osakaalu muutuse puhul. Üldine eeldus on, et põhiteabes on esitatud näitajad eelmise kalendriaasta lõpu seisuga. Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 6 teine lause annab fondivalitsejale võimaluse uuendada andmeid jooksvalt, kui toimunud on oluline muutus, mille kajastamist fondivalitseja peab osakuomanike teavitamise seisukohast sedavõrd tähtsaks, et muudatus oleks vaja teha enne tavapäraselt põhiteabe näitajate muutmist. Mõistame, et olulise muutuse defineerimine numbriliselt oleks fondivalitseja jaoks mõnes mõttes lihtsam. Sellega ei oleks aga võimalik tagada, et andmeid jooksvalt muudetakse selliselt, nagu on sätte mõte olnud. Näiteks oleks Eesti investeeringute osakaalu tõus 1%-lt 2%-le fondi vaatest suur muutus, osakuomanike vaates oleks see aga ebaoluline (kontekstiks on küsimus, kas andmeid oleks vaja muuta jooksvalt). Eesti investeeringute osakaalu tõus näiteks 1%-lt 10%-le oleks aga arvestatav. Ja samas, märgilise tähtsusega võib olla ka muudatus, mis toob Eesti investeeringute osakaalu 1%-le pensionifondi puhul, mis varasemalt selliseid investeeringuid üldse ei ole teinud. Fondivalitseja saab eelnõu järgi ise kõiki asjaolusid hinnates otsustada, kas osakaalu muutus on sedavõrd oluline, et selle peaks põhiteabes jooksvalt ära muutma. Selgitus on lisatud ka eelnõu seletuskirja.
AS LHV VARAHALDUS			
	1. Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse Investeeringufondide seaduse (edaspidi <i>IFS</i>) § 29 lõiget 1 punktiga 8¹, millega kehtestatakse eurofondide ja mittekinniste alternatiivfondide puhul kohustus kirjeldada fondi likviidsusriski juhtimiseks rakendatavaid meetmeid. Nii nagu seletuskirjas on selgitatud, nimetatud sätte tuleneb Euroopa Parlamendi	Arvestatud	IFS § 29 lõikesse 1 eelnõus lisatud punkt 8¹ küll ütleb selgelt, et seda kohaldatakse juhul, kui fondi näol on tegemist eurofondiga või mittekinniste alternatiivfondiga. Korrektsuse huvides on eelnõusse lisatud ka IFS § 43 lõike 1 muudatus, kus tehakse vajalikud täpsustused ka IFS § 29 lg 1 viidetes.

	ja nõukogu direktiivist 2009/65/EL (edaspidi <i>direktiiv</i>) ning ei ole pensionifondide suhtes kohaldatav. Kehtiva IFS § 43 lõike 1 sõnastuse kohaselt viidatakse pensionifondi tingimuste kohustusliku sisu määramisel § 29 lõike 1 punktidele vahemikuna („8–12“). Selline viitamisviis ei ole normitehniliselt hea lahendus, kuna muudatuste lisandumisel § 29 lõikesse 1 võib kaasa tuua soovimatult regulatsiooni laienemise pensionifondidele ilma, et see vajalik oleks. Eelnõuga lisanduva § 29 lõike 1 punkti 8¹ kontekstis muutub nimetatud probleem aktuaalseks, kuna pensionifondid ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse ning seetõttu ei ole põhjendatud kõnealuse nõude kohaldamine pensionifondidele. Õigusselguse huvides on pensionifondide osas vajalik vastav erand selgesõnaliselt sätestada. Teeme ettepaneku: Muuta § 43 lõiget 1 ja sõnastada järgmiselt: <i>„(1) Pensionifondi tingimused peavad lisaks käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punktides 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11 ja 12 sätestatule sisaldama järgmist.“</i> Alternatiivselt, kui eelnõu koostaja peab vajalikuks säilitada viitamine vahemikuna, teeme ettepaneku täiendada § 29 lõiget 1 uue lausega järgmises sõnastuses: <i>„Käesoleva lõike punktis 8¹ sätestatud ei kohaldata pensionifondide suhtes.“</i>		
	Eelnõu § 1 punktiga 26 muudetakse IFS § 74 lõike 1 punkti 9, nähes ette, et fondi prospektis tuleb avalikustada IFS § 57 kohaselt fondi jaoks valitud likviidsusriski juhtimise meetmete kasutamise tingimused ja asjaolud. IFS § 74 lõike 1 punkti 9 muudetud sõnastus eeldab, et fondi jaoks valitud likviidsusriski juhtimise meetmete kasutamise tingimused ja asjaolud on sisuliselt kindlaks määratud. Nimetatud tingimused ja asjaolud tulenevad direktiivi artikli 18a lõike 5 alusel vastuvõetavast komisjoni delegeeritud määrusest, mida ei ole käesolevaks ajaks veel vastu võetud. Direktiivi artikli 18a lõikest 2 tuleneb eurofondile kohustus valida vähemalt kaks asjakohast likviidsusriski juhtimise vahendit ning lisada need fonditingimustesse või põhikirja, kuid direktiiv ei näe ette kohustust sätestada nende vahendite üksikasjalikke kasutamise tingimusi fondi prospektis, ega muudes fondi dokumentides enne delegeeritud määruse jõustumist. Lisaks on Komisjoni delegeeritud määruses ette nähtud üleminekuajag enne 16. aprilli 2026 asutatud eurofondidele, mille kohaselt loetakse need fondid nõuetele vastavaks kuni 16. aprillini 2027. Seega ilma selgesõnalise üleminekusätteta tekiks olukord, kus siseriiklik kohustus fondi dokumentide sisule rakenduks juba asutatud eurofondidele varem kui Euroopa Liidu õigus seda ette näeb. Õigusselguse ja Euroopa Liidu õigusega kooskõla tagamiseks on vajalik siduda § 74 lõike 1 punkti 9 muudetud sõnastuse kohaldamine EL õigusest tuleneva üleminekuajaga. Lisaks kehtiva IFS-i kohaselt näeb § 74 lõike 1 punkt 9 ette üksnes osakute või aktsiate väljalaskmise või tagasivõtmise peatamise tingimuste avalikustamise	Arvestatud	IFS § 74 lg 1 p 9 jõustumist on eelnõus muudetud. Samuti on eelnõusse lisatud muudatus, mis välistab uues sõnastuses p 9 kohaldumise pensionifondidele (pensionifondidele jääb seni kehtinud regulatsioon).

	prospektis. Eelnõuga laiendatakse sätte reguleerimisala, nähes ette kohustuse avalikustada § 57 kohaselt fondi jaoks valitud likviidsusrisi juhtimise meetmete kasutamise tingimused ja asjaolud. Nii nagu eelpool märgitud, ei kohaldu Direktiiv pensionifondidele, seega tuleb pensionifondidele § 74 lõike 1 punkti 9 osas erisus kehtestada.		
	2. Eelnõu § 1 punktidega 42 ja 43 tehtavad IFS § 93 lg 1 ja lg 2 muudatused seoses kohustusliku pensionifondi investeringute aruande ärakaotamisega on fondivalitsejate jaoks positiivne muudatused, võimaldades igal fondivalitsejal endal otsustada, milliseid andmeid fondi kohta regulaarselt investoritele ja avalikkusele fondi kohta teatavaks teha. Investeringute aruanne on keskmisele investorile pigem raskesti loetav ning ei anna kõige paremat ülevaadet fondi portfelli ja selles kuu jooksul tehtud muudatuste kohta. Samas andis see nendele investoritele, kes olid valmis seda läbi töötama, olulist infot fondi kohta kuise regulaarsusega. Juhul, kui investeringute aruanne ei vastanud kõige paremini keskmise investori vajadustele, võiks selle ärakaotamisel siiski kehtestada miinimumnõuded investorile fondi kohta igakuiselt esitatavatele andmetele. Muul juhul ei oleks fondivalitsejal sagedamini kui korra aastas kohustust fondi portfelli kohta infot avaldada. Investeringute aruande asemel võiks fondivalitseja igakuiselt fondi kohta avaldada näiteks järgnevad andmed: • Portfelli jaotus: varaklasside jaotus (aktsiad/võlakirjad/raha/alternatiivid), sektorid, riigid/piirkonnad, valuutad; • Suurimad positsioonid: top 10 suurimat investeringut; • Kommentaar turu ja fondi tulemuse kohta: fondi tootluse peamised mõjutajad: suurimad positiivsed/negatiivsed panustajad, positsioneerimise ja riskide muutused (mida suurendati/vähendati, miks). Lisaks IFS § 93 lg 1 viitab IFS § 81 lõike 2 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud dokumentidele, millega peab igal isikul fondivalitseja veebilehel olema võimalik tutvuda. Punkti 4 all on välja toodud nii prospekt kui ka põhiteave. Põhiteave ei ole eelnõuga kavandatavate muudatuste kohaselt enam eraldi dokument, seega oleks selgem, kui sellele oleks eraldi viidatud. Laiemalt võiks kaaluda põhiteabe mõiste asendamist mingi muu nimetusega, mis annab parema ülevaate selle kohta, millega tegemist on. Hetkel on eelnõu teksti lugedes kohati keeruline aru saada, kas põhiteave on iga fondi puhul tema kohta tabelis avaldatavad andmed või kogu tabel.	Arvestatud osaliselt	Eelnõu kohaselt hakatakse edaspidi avalikustama pensionifondide investeringute andmeid Finantsinspektsioonile esitatud järelevalvelise aruandluse põhjal. Fondivalitseja võib soovi korral avaldada oma pensionifondi investoritele täiendavat infot investeringute kohta, mida ta kohaseks peab ja sagedusega, mida vajalikuks peab. Ettepanekut IFS § 93 lõike 1 kohta on arvestatud. Eelnõusse on lisatud muudatus, millega antakse lõikele 1 uus sõnastus ning täiendatud paragrahvi uue lõikega 1²: „(1) Pensionifondi valitseja asukohas ja fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab igal isikul olema võimalus tasuta tutvuda käesoleva seaduse § 81 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidega ning tööandja pensionifondi ja PEPPina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi puhul sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud dokumendiga. (¹²) Käesoleva seaduse §-s 94 sätestatu kohase pensionifondi põhiteabega peab igal isikul olema võimalik tutvuda ka pensionifondi valitseja asukohas ning fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile.“
	3. Eelnõu § 1 punktiga 47 muudetakse IFS § 94. 3.1. IFS § 94 lõike 1 punkti 4 osas on võrreldes hetkel Pensionikeskuse veebilehel pensionifondide kohta esitatavate andmetega positiivne muudatus see, et eristatakse aktiivseid ja passiivseid fonde, seejuures automaatselt eeldamata, et passiivsete fondide puhul on tegemist indeksfondidega. Siiski võiks kaaluda ka indeksfondide eraldi väljatoomise võimaluse alles jätmist, kui see tehniliselt liiga keerukas ei ole.	Mitte arvestatud	Uue põhiteabe lahenduse puhul on eesmärgiks hoida võimalikult lihtsat joont, kuid pakkuda samal ajal pensionifondi investoritele ja potentsiaalsetele investoritele kõige olulisemat infot pensionifondide kohta. Eelistame võrdlustabelis passiivsetele fondidele ha indeksfondidele eraldi kategooriaid mitte tekitada, kui võrd need fondid on oma investeerimis põhimõtelt väga sarnased.

			Enamasti järgivad ka passiivsed fondid mõnda indeksit või kasutavad indeksilähedast strateegiat, mistõttu tavainvestori jaoks on nende erinevus väike ja võib olla raskesti mõistetav. Eraldi kategooriate loomine võib seetõttu tekitada inimestes segadust ning muuta tabeli keerulisemaks ilma, et see annaks sisuliselt rohkem kasulikku infot. See, kas ja millises ulatuses kasutatakse investeerimisel aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat ning sealhulgas kui fondi vara investeerimisel järgitakse kindlat indeksit, siis kas tegemist on fondi tootluse võrdlemise alusega või seisneb fondi investeerimispoliitika kindla indeksi järgimises, tuleb eelnõu kohaselt siiski edaspidi selgelt välja tuua pensionifondi prospektis.
	3.2. IFS § 94 lõike 1 punkti 5 osas võiks olla välja toodud, et mõeldud on fondi puhul kohaldatavat valitsemistasu määra ja mitte prospektijärgset. Kohustuslike pensionifondide puhul ei anna prospektijärgse määra väljatoomine suure osa fondide puhul investoritele infot selle kohta, kui suure osa fondi kogukulu määrast moodustab valitsemistasu.	Arvestatud osaliselt	Seletuskirjas on täpsustatud, et mõeldud on tegelikku valitsemistasu määra, mitte prospektijärgset. Küsimust on võimalik vajadusel täpsustada ka põhiteabes esitatavate näitajate määramise tingimusi ja korda täpsustava rahandusministri määrusega.
	3.3. IFS § 94 lõike 1 punkti 7 puhul on seletuskirjas toodud tabeli näidises ning eelnõu tekstis toodud erinevad perioodid. Seletuskirjas on 2, 5 ja 10 aastat ning eelnõu tekstis 1, 5 ja 10.	Arvestatud/ selgitatud	Eelnõus on õiged perioodid. Seletuskirja on vastavalt parandatud.
	3.4. IFS § 94 lõikes 3 toodud Eesti investeringute definitsioon on fondivalitseja hinnangul selgelt ja arusaadavalt sõnastatud ning arvestades, et osakaal tuleb fondide kohta arvutada üksnes korra aastas, ei ole fondivalitsejale ka liigselt töömahukas.	Teadmiseks võetud	
	3.5. IFS § 94 lõike 4 ja lõike 7 puhul ei ole fondivalitseja hinnangul jooksvate tasude arvutamise metodoloogia sätestamine sellisel kujul piisav, tagamaks ühetaolist kohaldamist. Lisaks, lõige 4 viitab üksnes fondi arvel kantavatele tasudele ja kuludele, samas fondivalitsejate poolt hetkel järgitavad UCITS KID-i jooksvate tasude näitaja arvutamise põhimõtted loevad lisaks selle tasu alla ka alusfondide jooksvad tasud. Neid aga ei tasuta pensionifondi arvel ehk siis nad ei ole hetkel lõikega 4 hõlmatud. Puudu on ka järgnev: a) Jooksvate tasude näitaja täpsusaste (kahe komakoha täpsusega); b) Fondi keskmise mahu leidmise põhimõte; c) Alusfondide kulumäära arvestamise põhimõte olukorras, kus investering pole fondis terve aasta vältel, see võõrandatakse aasta jooksul või selle osakaal muutub oluliselt; d) Nende fondide jooksvate tasude arvestamise põhimõtted, mis ise jooksvate tasude määra avaldama ei pea; e) Uute fondide puhul kasutatav lähenemine.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust parandatud nii, et jooksvate tasude arvutamisel tuleb sisse arvestada ka alusfondide tasud. Rahandusministri määrusega täpsustatakse muu hulgas ka jooksvate tasude arvutamise metoodikat.
	3.6. Lõike 7 puhul võiks prognoosi kohaldamine olla lubatud eelkõige olulise muudatuse korral. Samuti ei tule üheselt välja, milliseid andmeid peale muutunud valitsemistasu veel on lubatud prognoosida. Võttes arvesse seda, et II samba pensionifondide puhul kasutatakse jooksvate tasude näitajat ka loosifondide valikul, on oluline, et näitaja arvutamise põhimõtted	Arvestatud	Eelnõus on määruse volitusnormi muudetud, et see hõlmaks peale fondi riskitaseme ka teisi näitajaid, mis põhiteabes esitatakse. Tasu arvutamise metoodikat on plaanis täpsustada selle määrusega.

	oleksid selged ning ei jätaks liigset paindlikkust – seega oleks mõistlik need põhimõtted reguleerida eraldi määruses, nagu on tehtud riskiklassiga.		
	3.7. Lisa 1 – kuigi senise 7 riskitaseme asemel oleks edaspidi ainult 3, võib fondi volatiilsus siiski olla 5% või 15% lähedal, mis tekitab olukorra, kus riskitase mingil perioodil sagedasti muutub. Selle ärahoidmiseks, et põhiteabe andmeid ka sagedasti muutma peaks, võiks selliste olukordade tarbeks kehtestada näiteks põhimõtte, et riskitase muutub üksnes siis, kui 16 nädala jooksul ei ole ühtegi nädalat, mil määrase kohaselt leitud riskitase oleks sama, kui avaldatud riskitase.	Teadmiseks võetud	Kõnealust küsimust täpsustatakse rahandusministri määrasega.
	3.8. IFS § 94 lõike 8 osas ei saa fondivalitsejal olla kohustust avaldada pensionifondide võrdlustabelit oma veebilehel, kuna võrdlustabelis toodud tootluse andmed muutuvad iga päev jooksvalt vastavalt sellele, kuidas andmed Pensionikeskusele laekuvad. Seetõttu ei suuda fondivalitseja mõistlikult tagada, et fondivalitseja veebilehel avaldatud võrdlustabelis olev info on igal ajahetkel kooskõlas Pensionikeskuse veebilehel avaldatud võrdlustabelis oleva infoga. Kuna igal ajahetkel korrektne info saab olla üksnes Pensionikeskuse veebilehel, siis tuleks fondivalitseja puhul piirduda kohustusega avalikustada fondivalitseja veebilehel üksnes viide Pensionikeskuse veebilehel asuvale pensionifondide võrdlustabelile (IFS § 93 lg 1, § 81 lg 2 p 1, 2 ja 4 koosmõjus eelnõu IFS § 94). Fondivalitsejal peab jääma siiski õigus avaldada fondivalitseja enda pensionifondide kohta võrdlustabelis sisalduv info ka oma veebilehel, et tagada vastava info kättesaadavus klientidele ka juhul, kui Pensionikeskuse veebileht ei ole mistahes põhjusel kättesaadav (nt tehniline rike, küberrünnak vmt).	Selgitatud	Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 8 teine lause ütleb ära, et pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on registripidaja veebilehel avaldatud. Pensionifondi valitseja võib seega neid samu võrdlustabeleid peegeldada ka oma või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel. Sellist kohustust pensionifondi valitsejal aga ei ole. Piisav on, kui veebilehel on viited Pensionikeskuse veebis kättesaadavaks tehtud võrdlustabelitele. Kohustusliku pensionifondi puhul vastavalt kohustuslike pensionifondide võrdlustabelile ja vabatahtliku pensionifondi puhul vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelile. Eelnõusse on lisatud ka IFS § 93 täpsustused, mis teevad vajalikud erandid §-st 81, so IFS § 93 uues sõnastuses lg 1 ja lisatud lg 1²: „(1) Pensionifondi valitseja asukohas ja fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab igal isikul olema võimalus tasuta tutvuda käesoleva seaduse § 81 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidega ning tööandja pensionifondi ja PEPPina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi puhul sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud dokumendiga. (1²) Käesoleva seaduse §-s 94 sätestatu kohase pensionifondi põhiteabega peab igal isikul olema võimalik tutvuda ka pensionifondi valitseja asukohas ning fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile.“ Vastavad täpsustused on tehtud ka seletuskirjas.
	3.9. Pensionifondide võrdlustabeli kasutamine pensionifondide turustamisel. Eelnõuga kohustatakse pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamisel kasutama pensionifondide võrdlustabelit samal kujul, nagu see on avaldatud Pensionikeskuse veebilehel. Finantsinspektsiooni juhendi „Kohustusliku pensionifondi osakute turustamise nõuded“ kohaselt tuleb pensionifondi turustamisel selgitada kliendile kättesaadavaks tehtud	Arvestatud	IFS § 94 lõike 8 sõnastust on täpsustatud vastavalt: „(8) Pensionifondi põhiteave tehakse kättesaadavaks registripidaja veebilehel avaldatud kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelitena. Pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal

	pensionifondi dokumentatsiooni olulisi aspekte. Kui võrd pensionifondide võrdlustabelis sisalduvad andmed kõigi kohustuslike pensionifondide kohta, siis palume eelnõus selgesõnaliselt välja tuua, et fondivalitseja ei ole enda fondide turustamisel kohustatud tutvustama/selgitama kliendile pensionifonde, mida fondivalitseja ise ei valitse.		kujul, nagu see on käesoleva lõike kohaselt avaldatud, kuid viimane ei eelda, et pensionifondi valitsejal või kontohalduril oleks kohustus anda selgitusi nende pensionifondide kohta, mille osakuid ta ei paku.“
	4. Eelnõu § 1 punktiga 107 täiendatakse IFS-i § 321 lõikega 1¹, mille puhul jääb segaseks, miks tegevuse edasiandmise kokkulepe ja äriplaani on eraldi lõikesse, mitte lõike 1 punktide alla lisatud. Lõike 1¹ esimene lause kordab sisuliselt sama, mida lõike 1 ise ütleb. Lisaks palub Fondivalitseja ka siin täiendava teavituskohustuse vajadust kaaluda ning kehtestada üksnes ulatuses, milles see kas Euroopa Liidu õigusest tulenevalt vajalik on.	Arvestatud	Eelnõus on loobutud uue lõike lisamisest, mis võis tõepoolest segadust tekitada. Tulenevalt nii eurofondide direktiivi viimastest muudatustest kui alternatiivfondide direktiivi juba kehtivast tekstist tuleb tegevusloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumise puhul teavitadagi Finantsinspektsiooni olulistest muutustest ning seda tuleb teha enne selliste muudatuste elluviimist. Vastavalt on täpsustatud IFS § 321 lõike 1 preambulit, lisatud sellesse lõikesse uued punktid 8 ja 9 ning muudetud sellest tingituna ka § 330 lõike 4 esimest kahte lauset.
	5. Täiendavad ettepanekud: 5.1. IFS § 82 osas küll eelnõuga muudatusi tehtud ei ole, aga vähemasti pensionifondide osas oleks seoses põhiteabe tabeli nõuete kehtestamisega mõistlik üle vaadata ka tootluse avalikustamise nõuded laiemalt. Kuigi põhiteabe tabeli puhul § 82 nõudeid täitma ei pea, ei ole mõistlik pensionifondi investorile väga paljude erinevate perioodide tootluse andmete esitamine. Fondi turustamisel tuleks arvestada mõlemate nõuetega. Senini on IFS § 82 lg 4 kohaselt fondi kahe, kolme ja viie kalendriaasta keskmise tootluse avalikustamise nõue taganud selle, et fondide kohta esitatakse andmed kindlate, seaduses sätestatud perioodide kohta. Muus osas on fondivalitsejal olnud vabadus tootluse avalikustamise periood ise valida. Nüüd, mil põhiteabe tabelis on iga fondi kohta välja toodud konkreetsed perioodid, võiks needsamad perioodid kuuluda ka kahe, kolme ja viie kalendriaasta keskmiste tootluste asemel vähemalt pensionifondide tootluse avalikustamisel esitamisele. Seejuures võiks võrdlusperioodi viimane kuupäev olla kas tootluse avalikustamisele eelneva kalendrikuu lõpp või muu võimalikult värske seis. Teeme ettepaneku: Muuta IFS § 82, lisades sellesse eraldi sätte pensionifondide kohta: <i>„(4¹) Pensionifondidele ei kohaldata lõikes 4 sätestatud. Pensionifondi piisava tegevusajaloo olemasolu korral peab fondi tootluse avaldamisel esitama fondi keskmise tootluse viimase 1, 5 ja 10 aasta kohta.“ – tundub ok.</i> Lisaks tekkis sätet tervikuna lugedes küsimus ka IFS § 82 lg 2 kohta. See jätab fondivalitsejale võimaluse valida, kas piisava tegevusajaloo olemasolul avaldada tootlus vähemalt kalendriaasta või vähemalt 12 kuu kohta. Küsimusi tekitab just esimene neist kahest – selle sõnastuse kohaselt oleks fondivalitsejal justkui lubatud näiteks oktoobris või novembris kuvada fondi tootlus eelneva kalendriaasta kohta. Fondivalitseja palub võimalusel ka selle lõike sõnastus üle vaadata ning kaaluda viite jätmist üksnes 12 kuu pikkusele perioodile.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud IFS § 93 täiendamine lõikega 2²: <i>„(2²) Pensionifondi tootluse avaldamise suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 82 lõike 2 esimeses lauses ega lõike 4 esimeses lauses sätestatud. Piisava tegevusajaloo olemasolu korral avalikustatakse pensionifondi tootlus vähemalt viimase 12 kuu kohta ning tootluse avaldamisel peab pensionifondi piisava tegevusajaloo olemasolu korral esitama ka fondi keskmise tootluse viimase ühe, viie ja kümne kalendriaasta kohta.“</i> IFS § 82 kohaldatakse ka eurofondidele ja alternatiivfondidele, pensionifondi puudutavad erisused on sätestatud IFS §-s 93.
	5.2. Lisaks eelnevale, võiks kaaluda lõikes 5 erandi sätestamist ka fondi olemasolevatele investoritele fondi	Arvestatud	Eelnõusse lisatud IFS § 93 lõikega 2² nähakse ette ka erisus, et pensionifondi valitseja ja konsolideerimisgrupi, kuhu fondivalitseja

	kohta info saatmisele (kuu või kvartaalsed kirjad fondi käekäigu kohta).		kuulub, veebilehel avalikustatavale teabele ei kohaldata IFS § 82 lõike 5 esimeses lauses sätestatud. Seega tuleb piisava tegevusajaloo olemasolu korral pensionifondi kohta alati avalikustada tootlus vähemalt viimase 12 kuu kohta ning tootluse avaldamisel peab (piisava tegevusajaloo olemasolu korral) näitama ka fondi keskmist tootlust viimase 1, 5 ja 10 kalendriaasta kohta.
	5.3. Palume võimalusel eelnõusse sisse viia ka need muudatused , mis on toodud Finantsinspektsiooni poolt Rahandusministeeriumile esitatud ettepanekutes finantssektori halduskoormuse vähendamiseks, eelkõige sise-eeskirjade muudatustest Finantsinspektsiooni teavitamise kohustuse kaotamine, omavahendite muutusest teavitamise kohustuse kaotamine kui kaetus on üle Finantsinspektsiooni täpsustatud lävendi. Nimetatud ettepanekud ei nõua suuri muudatusi eelnõu sisus ega uute põhimõtete väljatöötamist.	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on arvestatud nende Finantsinspektsiooni poolt Rahandusministeeriumile esitatud ettepanekutega finantssektori halduskoormuse vähendamiseks, mis puudutavad fondisektorit ja mis ei vaja eelnevat põhjalikumalt analüüsi või korrigeerimist või enamiku finantssektori seaduste muutmist. Viimastega tegeletakse käesolevast eelnõust eraldiseisvalt.
SEB VARAHALDUS			
	1. Investeeringustrateegia IFS § 74 Lõike 2 punkti 1 – Nõustume, et mõisted „aktiivne investimine“ ja „passiivne investimine“ on finantsstabiilsuse laialt kasutusel, aga samas ei ole siiski olemas ühtegi täpset definitsiooni, mis on „aktiivne investimine“ ja mis on „passiivne investimine“. Me nõustume, et neid mõisteid ei olegi vajalik seaduse tasemel eraldi määratleda ja iga fondivalitseja paneb ise paika „aktiivse investimise“ ja „passiivse investimise“ põhimõtted. Soovitame siiski üle vaadata ja parandada seletuskirja teksti, sest praegu jääb mulje, et kui aktiivselt juhitud pensionifond investeerib mingi osa portfelli indeksfondide kaudu, siis tuleks seda juba pidada passiivselt juhitud portfelli. Meie hinnangul see nii ei ole, sest portfelli ja investeerimist tuleb vaadata tervikuna (portfell koosneb positsioonidest, mis käituvad väga erinevalt võrdlusindeksist ja positsioonidest, mis käituvad sarnasemalt võrreldes võrdlusindeksiga), et kogu portfell käituks nii nagu me eeldame. Lisaks tuleb arvesse võtta seda, et aktiivselt juhitud pensionifondid kasutavad peamiselt indeksfonde taktikaliste panuste tegemiseks. Õigusakti seletuskirjas toodud selgitused ning taustainfo on oluliseks sisendiks õigusnormi hilisemale tõlgendamisele, mistõttu on vajalik tagada, et ka seletuskiri ei sisaldaks vigu ega ebatäpsusi.	Selgitatud	Pensionifondi prospektis tuleb avada igasugune passiivse investimisstrateegia kasutamine (kas ja millises ulatuses kasutatakse).
	2. Investeeringute aruanne IFS § 93 – Palume selgitada, mis eesmärgil ja kelle jaoks hakatakse avaldava investeeringute aruandeid Finantsinspektsiooni kodulehel.	Selgitatud	Praegu avaldavad kõik pensionifondid igakuiselt detailse investeeringute aruande. Investeeringute aruanne on mõeldud kõigile II sambaga liitunud inimestele, et oleks võimalik tutvuda pensionifondide investeeringutega ja selle põhjal teha valik sobiva fondi osas. Halduskoormuse vähendamiseks kaotatakse ära pensionifondide enda poolt koostatavad aruanded ja see asendub Finantsinspektsiooni lehel asuva investeeringute infoga, mis koostatakse Finantsinspektsioonile esitatavate aruannete põhjal. Sihtgrupp on sama, mis on praegusel investeeringute aruannetel.

	3.Edukustasu IFS § 93 lõige 4 – Palume kaaluda edukustasu arvestamise põhimõtete täpsustamist. Oleks mõistlik kehtestada kohustus arvestada edukustasu jooksvalt tekkepõhiselt ja võimalikku (eelduslikku) tasu tuleks kliendile põhiteabe võrdlustabelis näidata juba aasta jooksul, mitte alles peale edukustasu tegelikku võtmist. Selles kontekstis soovitame kaaluda ka IFS § 65 ² lõike 4 muutmist. Edukustasu ühekordne arvestamine ja võtmine ei ole meie hinnangul kooskõlas osakuomanike huvidega, sest ei puuduta ühetaoliselt kõiki asjaomase fondi osakuomanikke – neid, kes pärast edukat aastat fondist välja vahetavad, edukustasu praegusel kujul ei mõjuta.	Mitte arvestatud	Edukustasu kehtestamisel juba kaaluti neid argumente ning otsustati antud lahendust mitte kasutada. Edukustasu jooksev arvestamine ei taga, et perioodi lõpus on pensionifondil õigus võtta edukustasu, mistõttu võib tekkida olukord, kus pensionifond võtab edukustasu alusetult. Selline lahendus muudab kogu edukustasu regulatsiooni ja ka arvutamise oluliselt keerulisemaks.
	4.Võrdlustabel IFS § 94 – Siin meie soovitused ja kommentaarid võrdlustabeli osas: 4.1. Riskitase: seaduses peaks paika panema riskitaseme skaala/liigitused (madal, keskmine, kõrge), aga riskitaseme arvestamise meetodika võiks jätta iga fondivalitseja enda määratlema. Me ei poolda pakutud volatiilsuse põhist meetodikat, sest selliselt hakkavad pensionifondid tulevikus liikuma riskitasemete vahel sõltuvalt realiseerunud volatiilsusest finantsturgudel, mis tekitab segadust klientides. Lahendada tuleb ka erinevate ebalikviidsete investeringutega seotud küsimused, mis paberil on vähe volatiilsed kuna neid ei hinnastata igapäevaselt.	Teadmiseks võetud	Riskitaseme arvutamise meetodikat täpsustakse rahandusministri määruks.
	4.2. Elutsüklistrateegia: Soovitus on näidata elukaarefonde eraldi ülejäänud pensionifondidest, sest elukaarefondide riskitase muutub ajas, mistõttu tootlusi on ebaõige võrrelda ülejäänud pensionifondidega. Juhul kui elukaarefondide on koos ülejäänud pensionifondidega samas võrdlustabelis, siis elukaarefondide tootlus võiks olla ainult selle perioodi kohta, mille kestel on antud pensionifondi olnud kuvatud riskitasemes ning pikema info puudumisel võiks olla toodud ka vastav selgitus.	Teadmiseks võetud	Riskitaseme arvutamise meetodikat ja esitamist võrdlustabelis täpsustakse rahandusministri määruks.
	4.3. Jooksvad tasud – Eelõu kohaselt kaotatakse pensionifondide osas põhiteabele senine eurofondide regulatsioon (IFS § 94 lg 10). See jätab õhku hulga küsimusi tasude arvutamise edasisest meetodikast, samuti näiteks võimalusest kasutada prognoositud jooksva tasu määra, olukorras kus fondivalitseja on kalendri aasta alguses otsustanud valitsemistasu langetada (sellisel juhul oleks ebaõige kuvada põhiteabes ajaloolistel andmetel põhinevat tasu, mis ei arvesta alanenud valitsemistasuga).	Teadmiseks võetud	Jooksvate tasude arvutamise meetodikat täpsustakse rahandusministri määruks.
	4.4. Tootlused – seletuskirja tekstist jääb mulje, et näidata tuleb viimase aasta tootlust, aga tabeli järgi tuleb näidata 2 aasta tootlust. Palun täpsustage.	Arvestatud	Seletuskirja on parandatud.
	4.5. Eesti investeringute osakaal – ettepanek on näidata investeringuid Baltikumi, sest paljud kohalikud investeerimisfondid investeerivad kogu Baltikumi ja paljudest Läti ja Leedu ettevõtete poolt emiteeritud väärt-paberitest saab kasu ka Eesti riik nii otseselt (raha investeeritakse siia) kui kaudselt (Läti ja Leedu kaitsetööstuse investeringutest saab kogu Eesti kasu).	Selgitatud	Antud näitaja eesmärk on näidata, kui palju pensionifondide varast investeeritakse Eestisse. Juhul, kui pensionifond investeerib Läti või Leedu investeerimisfondi, mis muuhulgas investeerib ka Eestisse, siis tuleb “look-through” põhimõttel ka sealsed Eesti investeringud võtta arvesse. Meetodikat täpsustatakse rahandusministri määruks.

	4.6. Kuna eelnõu järgi tuleb võrdlustabelit kasutada ka uute klientide nõustamisel, siis on ebaselge, kuidas tuleb võrdlustabelis kajastada nende pensionifondide tootlusi, mille riskitase, strateegia, jne on oluliselt muutunud perioodi jooksul. Ajalooliste tootluste ülevaade sellisel kujul on relevantne olemasolevatele pensionifondide klientidele, aga mitte uutele klientidele.	Selgitatud	Uute ja olemasolevate klientide nõustamine on sarnane ja neile ei saa näidata erinevaid tootluseid.
TULEVA FONDID AS			
	1. Pensionifondide põhiteave ja võrdlustabel (eelnõu punkt 47, millega muudetakse IFS § 94) Toetame igati plaanitavat muudatust asendada senine väheloetav põhiteabe dokument võrdlustabeliga. Tänapäevase seaduse nõue, mille kohaselt peab inimene enne fondivaliku tegemist kinnitama tutvumist kümnete fondide tingimuste ja prospektidega, on ka kõrge finantsteadlikkuse inimeste puhul sisutühi. Et võrdlustabel täidaks oma eesmärgi ja suunaks inimesi paremate valikute poole, teeme tabeli ülesehituse osas kolm ettepanekut: 1. Vaikimisi sorteerimine jooksvate tasude alusel. Tabelis olev fondide järjekord võib mõjutada inimese otsust. Seetõttu peaks tabel olema vaikimisi sorteeritud jooksvate tasude järgi, alustades madalaimast. Tasud on tõestatud kõige tugevama ennustusjõuga näitaja pikaajalise tootluse osas. See on ausaim ja kogujale kasulikum viis fondide järjestamiseks.	Teadmiseks võetud	Ettepanekut kaalutakse võrdlustabeli arenduse ja rakendamise juures.
	2. Visuaalne eristamine (värvikoodid). Soovitame kasutada tabelis tasude kuvamisel visuaalset eristamist (nn <i>color coding</i>). Näiteks võiks alumise tertsii (madalaimate tasudega) fondide tasumäärad olla rohelisel taustal, keskmised kollasel ja ülemise tertsii (kalleimad) punasel taustal. See annab tarbijale kohese signaali kulukuse kohta.	Teadmiseks võetud	Ettepanekut kaalutakse võrdlustabeli arenduse ja rakendamise juures.
	3. Riskitaseme lihtsustamine. Eelnõu kohaselt reguleeritakse pensionifondi riskitaseme määramist eraldi määruse eelnõuga. Soovitame muuta riskitaseme kuvamise kaheastmeliseks ning lähtuda selles seaduses toodud skaalast: madala riskiga (konservatiivsed) fondid ja ülejäänud (kõrgema riskiga) fondid. Keerulised numbrilised skaalad (nt 1-7) ei anna tavainimesele lisaväärtust. Selge eristus (nt "Madal risk" vs "Kõrge risk") koos vastava värvikoodiga aitaks paremini mõista, et madal risk tähendab ühtlasi madalat (sageli inflatsioonile allajäävat) oodatavat tootlust.	Mitte arvestatud	Eelnõu väljatöötamise käigus otsustati jääda kolmeastmelise skaala juurde – madal, keskmine ja kõrge risk. Seda lahendust toetas ka enamik fondivalitsejaid. Eelnõus puudub märkuses toodud 1–7 astmeline numbriline skaala.
	2. Edukustasu avaldamise regulatsioon (eelnõu p 44, millega täiendatakse IFS § 93 lõikega 4¹) Toetame eelnõu ettepanekut, et kui pensionifondil on tingimuste või prospekti kohaselt lubatud võtta edukustasu, tuleb sellise fondi valitsemistasu ja jooksvate tasude avalikustamise korral viidata ka edukustasu võtmise võimalusele. Meie kogemuse kohaselt tuleb edukustasu võtmine sageli kogujatele üllatusena. Samas teeme alternatiivse ettepaneku keelata kohustuslike pensionifondide puhul edukustasu võtmine. Meie hinnangul ei ole edukustasu võtmise lubamine otstarbekas, sest fondivalitseja peab parima tulemuse nimel pingutama sõltumata edukustasust.	Mitte arvestatud	Rahandusministeerium analüüsis 2024. aastal põhjalikult pensionifondide tasude regulatsiooni ja leidis, et edukustasu süsteemi ei pea ära kaotama. Edukustasu võtmise benchmark ja mehhanism on piisavalt ambitsioonikad, et pensionifondid ei saaks võtta tasu lihtsalt. Edukustasu võtmise selgem avaldamine annab osakuomanikele võimaluse valida ise, kas nad soovivad sellises pensionifondis olla või mitte.

	Nagu selgitas 2018. Aastal Finantsinspeksioon: "Fondivalitsejad valitsevad pensionifonde usaldussuhte põhimõttel, mistõttu on osakuomanikel õigustatud ootus, et nende fondi valitseja tegutseb järjepidevalt osakuomanike ja fondi huvides ja neile lojaalselt ning seda maksimaalselt oma kutseoskust ja –võimekust rakendades, sh ka investeerimiseesmärkide (maksimaalne tootlus) täitmisel."		
	3. Piiriülese depositooriumi kasutamine (eelno p 88, millega täiendatakse IFS § 286) Eelno lubab alternatiivfondidel Finantsinspeksiooni loal kasutada teises EL riigis asuvat depositooriumi ilma Eestis filiaali omamata. Teeme ettepaneku laiendada seda võimalust ka pensionifondidele. Depositooriumi tasud moodustavad märkimisväärse osa pensionifondide püsikuludest. Konkurentsi avamine ja piiriülese teenuse lubamine aitaks neid kulusid langetada ning nii langetada pensionikogujatelt võetavaid tasusid. Riskide maandamiseks säiliks Finantsinspeksioonil õigus ja kohustus hinnata teenusepakkuja ning vajadusel keelata teise EL riigis asuva depositooriumi kasutamist.	Mitte arvestatud	Alternatiivfondide puhul on piiriülese depositooriumi kasutamise eelduseks oleva Finantsinspeksiooni loa üheks tingimuseks, et arvestades konkreetse fondi eripära sellele fondile sobilikku depositooriumi teenust Eestis ei osutata. Seega isegi, kui sama regulatsiooni pensionifondidele rakendada, ei annaks see praegu võimalust pensionifondidele piiriülese depositooriumi kasutamiseks praktikas. Lisaks on pensionifondide puhul just oluline, et Finantsinspeksioonil oleksid suuremad kontrolli- ja sekkumisvõimalused ka fondi depositooriumi küsimustes.
	4. Investeerimisstrateegia avalikustamine (eelno punkt 27, millega muudetakse IFS § 74) Toetame nõuet märkida selgelt, kas fond kasutab aktiivset või passiivset strateegiat. See aitab investoril mõista, kas ta maksab kõrgemat tasu lubaduse eest turgu lüüa või madalat tasu turu keskmise tootluse saamise eest. Kardame, et kui jätta "aktiivne" ja "passiivne" investeerimisstrateegia defineerimata, võib jätkuda senine praktika, kus sisuliselt indeksit jäljendavaid fonde esitletakse aktiivselt juhitud fondidena. Seetõttu teeme ettepaneku defineerida, mis on "aktiivne" ja "passiivne" investeerimisstrateegia või panna fondivalitsejale kohustus "aktiivse" investeerimisstrateegia korral näidata, milles tema aktiivne fondijuhtimine seisneb ning põhjendada, miks ta arvab, et see õigustab kõrgemat tasu.	Mitte arvestatud, selgitatud	Täpsemad nõuded prospektile on kehtestatud rahandusministri 18. veebruari 2017. a määrusega nr 16 „Nõuded prospektile ja välisriigi fondi kohta esitatavale lisateabele“. Kaalume aktiivse ja passiivse investeerimisstrateegia küsimuse täpsustamist selle määruse muutmisel.
	5. Personaalne tootlus Eelnouga viiakse ellu mitmed 2024. aasta sügisel valminud pensionifondide tasude ja investeringute analüüsis tehtud järeldused ja ettepanekud. Teeme ettepaneku viia ellu ka selle analüüsi punkt 5.1, millega soovitakse reguleerida tootluse avaldamist. Ettepaneku kohaselt peaksid kõik pensionifondid ja kontohaldurid (pangad, Pensionikeskus), kes avalikustavad isiku personaalset tootlust, tegema seda rahavoogudega kaalutud annualiseeritud tootlusena (XIRR). Praeguse praktika kohaselt avaldavad mitmed pangad pensionifondide tootluseid ilma selgitamata, millist perioodi see puudutab ning ilma tootlust annualiseerimata. Nii võrreldakse internetipankades pensionifondide tootluseid väga erinevatel perioodidel, andes eelise pikemalt tegutsenud pensionifondidele. Selle nõude praktikasse rakendamine ei tohiks võtta palju ressursse, sest pensionikeskuse API juba pakub seda võimalust kontohalduritele.	Arvestatud	Eelnousse on lisatud muudatus, mis reguleerib II samba osakuomanikule tema isikliku tootluse näitamist: „(2 ³) Kohustusliku pensionifondi osakuomanikule tema isikliku tootluse näitamisel tuleb kasutada pensioniregistri pidaja arvutatud osakuomaniku isiklikku tootlust, mis lähtub sisemise tasuvusmäära (IRR) meetodikast.“
BALTIC HORIZON CAPITAL AS			

Rahandusminister esitas 30.12.2025 kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks turuosalistele kavandatava investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Eeltoodust johtuvalt esitan käesolevaga FinanceEstonia kaudu Baltic Horizon Capital AS-i seisukoha Rahandusministeeriumi poolt ettevalmistatud investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule. Riigi kui avaliku võimu aparaaadi poolt on vastu võetud põhimõtte vähendada subjektide jaoks koormavaid regulatsioone ja bürokraatiat ning muuta ettevõtluskeskkond lihtsamaks. Vastavalt vabariigi valitsuse bürokraatia vähendamise programmile on suunanäitajaks võetud „üks sisse, üks välja“ põhimõtte, mille järgi likvideeritakse uue koormava nõude kehtestamisel mõni seni kehtinud ning subjektide vaatest negatiivse mõjuga haldusaparaadi kehtestatud nõue (vt: Otsused majanduse elavdamiseks ja bürokraatia vähendamiseks Eesti Vabariigi Valitsus). Kuivõrd kavandatava investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohaselt määratakse turuosalistele mitmeid koormavaks kvalifitseeruvaid nõudeid (nt vajaliku inimressursi olemasolu ja kasutamise tõendamine tegevusloa taotlemisel, täiendav aruandluskohustus sh järelevalvearuanded tegevuse edasiandmisel ning kohustus kehtestada likviidsusriski juhtimise meetmed mittekinnistele alternatiivfondidele ja eurofondidele), on igati asjakohane kaaluda mõne seni kehtiva piirangu kaotamist või leevendamist. Kuigi kõnesoleva eelnõu seletuskirjas on märgitud, et halduskoormust vähendavate vastumeetmetena kehtetuks tunnistatavate normide või seaduste tuvastamine on osutunud keeruliseks (vt eelnõu seletuskiri, lk 3), teeb käesoleva seisukoha esitaja siiski ettepaneku kaotada üks kehtiv norm, mis piirab põhjendamatult turuosaliste tegevust ja vabadust. Nimelt sätestab hetkel kehtiv investeerimisfondide seadus (edaspidi: IFS) § 80 lg 3 ls 1, et avaliku fondi kohta avalikustatav teave ei tohi anda näilist tagatist fondi tulususe või väljamaksete kohta ega sisaldada ennustusi või <u>prognoose</u> fondi finantstulemuste kohta, võttes arvesse käesolevas seaduses fondi tootluse garanteerimise kohta sätestatud. Samamoodi sätestab ennustuste ja prognooside tegemise keelu fondide kohta, mille tootlust ei garanteerita, IFS § 98 lg 3 p 2. Siinkirjutaja arvates ei ole eeltoodud piirangud fondivalitsejatele ja muudele isikutele fondi kohta prognooside avalikustamisele põhjendatud. Õiguslikust vaatest ei ole fondi finantstulemuste prognooside täielik keelamine proportsionaalne meede investorikaitse tagamiseks, mis näib olevat kõnealuste normide eesmärk. Siinjuures tuleks eristada tootluse garanteerimist ja prognooside esitamist: prognoosid ja stsenaariumid ei kujuta endast siduvat lubadust, vaid hinnangulist teavet, mis põhineb eeldustel ja mille ebakindlus on investorile arusaadav. Investorikaitse eesmärki on võimalik saavutada ka leebemate	Mitte arvestatud/selgitatud	Investeerimisfondide finantstulemuste kohta ennustuste või prognooside avaldamise lubamine oleks põhimõtteline muudatus. Meie esialgsel hinnangul ei kohusta direktiivis 2009/65 artiklis 78(3c) ja vastavas ESMA juhendis ettenähtu tingimata liikmesriiki võimaldama ennustuste ja prognooside avaldamist, vaid juhul, kui selline võimalus on lubatud ja fondivalitseja seda teeb, siis eelnimetatud direktiivi säte ja ESMA juhend näevad ette, et mis tingimustel seda teha võib. Siiski mõõname, et edaspidi oleks mõistlik vastavaid piiranguid üle vaadata ja põhjendatuse korral neid leevendada. Antud teema nõuab aga põhjalikumat analüüsimist ja konsulteerimist nii Finantsinspektsiooni kui teiste fondivalitsejatega.
---	------------------------------------	--

vahenditega kui prognooside avaldamise absoluutse keeluga, mis riivab oluliselt põhiõiguslikku ettevõtlusvabadust, eelkõige kehtestades nõude, et prognoosid oleksid selgelt märgistatud mittesiduvatena, eristatavad faktilisest teabest ning varustatud asjakohaste teavitustega esineda võivatest riskidest. Sealjuures võib prognooside avaldamine vastupidiselt parandada teabe piisavust ja läbipaistvust ning toetada teadliku investeerimisotsuse tegemist, eriti juhul, kui ajalooline tootlus ei ole representatiivne. Alust garanteerimata tootlusega fondide finantsprognooside avaldamise absoluutse keelu seadmiseks ei nähtu ka Euroopa Liidu õigusest. Erinevate fondide turustamist reguleerivad Euroopa Liidu direktiivid ja määrused ei näi otsesõnu keelavat fondi tulemuslikkuse prognoose ega ennustusi. Näiteks eurofondide puhul sätestab Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2009/65/EU artikkel 78(3)(c), et investoritele esitatav põhiteave näeb mh vajadusel ette tulemuste prognooside avaldamise. Samuti sätestavad <i>European Securities and Markets Authority</i> poolt (edaspidi: ESMA) 2021. aastal avaldatud suunised fondide piiriülest turustamist käsitleva määruse kohaste reklaamteadete kohta (ESMA34-45-1272 ET), et fondide kohta võib avaldada teavet ka eeldatava tulevase tootluse kohta (p-d 51-58). Järelikult kui suunise järgi peetakse lubatavaks fondi tulevase tootluse prognoosimist, peaks <i>a fortiori</i> printsiibi järgi olema lubatud ka fondi kohta finantsprognooside avaldamine. Kusjuures kõnesolevad ESMA suunised on alates 20.09.2021 välja antud ka Finantsinspektsiooni soovitusliku juhendina. Siinkirjutaja leiab, et avalike fondide suhtes rakendatav prognooside avaldamise keeld seab ta teiste isikutega võrreldes põhjendamatult ebavõrdsesse olukorda, eelkõige võrreldes teiste finantsturu osalistega. Näiteks puudub samane keeld aktsiatega avalikult kauplevate aktsiaemitentide suhtes. Eesti Vabariigi põhiseaduse §-st 12 tuleneb üldine võrdse kohtlemise põhimõte, mille kohaselt tuleb sarnases olukorras olevaid isikuid kohelda võrdselt ning erinev kohtlemine peab olema objektiivselt põhjendatud. Fondid ja aktsiaemitendid tegutsevad mõlemad kapitaliturgudel ning konkureerivad investorite tähelepanu ja kapitali pärast. Seetõttu on nad võrreldavas olukorras investoritele suunatud teabe avalikustamise kontekstis. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 (turukuritarvituste määrus, MAR) ning prospektimääruse (EL) 2017/1129 kohaselt on lubatud tulevikku suunatud avalduste ja prognooside avaldamine, tingimusel et need ei ole eksitavad ning on varustatud asjakohaste hoiatustega. Praktikas on äriplaanid, finantsprognoosid ja tulevikuväljavaated aktsiaemitentide puhul tavapärane ja aktsepteeritud turupraktika. Seega võib leida, et prognooside avaldamise keeld on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega, kuna sarnases olukorras olevaid kapitalituru osalisi koheldakse põhjendamatult erinevalt. Sealjuures ei näi selline ebavõrdne kohtlemine olevat põhjendatud.		
--	--	--

	Eeltoodut arvesse võttes teeme ettepaneku loobuda ettevõtluskeskkonna soodustamise ja lihtsustamise meetmena IFS § 80 lg 3 esimeses lauses ning IFS § 98 lg 3 punktis 2 sätestatud prognooside avaldamise keelust. Keelu seadmiseks ei nähtu olevat adekvaatset põhjendust, mis kaaluks üles normi subjektide õiguste riive. Sealjuures toetab fondide kohta prognooside avaldamise keelust loobumist võrdse kohtlemise põhimõtte. Samuti võib Eesti õiguses sätestatud prognooside avaldamise keelu puhul täheldada võimalikke vastuolusid Euroopa Liidu õiguse ning selle alusel antud suuniste ja juhenditega.		
EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT			
	Ettepanek eelnõu täiendamiseks Täname võimaluse eest avaldada arvamust eelnõu kohta. Eelnõu põhiosas meil ettepanekuid ei ole ning toetame kavandatud muudatusi. Kui võrd eelnõuga muudetakse ka kogumispensionide seadust, teeme ettepaneku lahendada olukord, kus pensionisüsteemis käsitatakse sarnaseid olukordi erinevalt, mis ei ole kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Täiendava kogumispensioni saamiseks omandab isik vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmib kindlustusandjaga täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu (KoPS § 53). Sealjuures võib isik samaaegselt omada ja omandada mitme erineva vabatahtliku pensionifondi osakuid ning sõlmida täiendava kogumispensioni kindlustuslepinguid ühe või mitme kindlustusandjaga. Praktikas reguleeritakse ja maksustatakse neid kahte sisuliselt sarnast kogumistoodet siiski erinevalt olukorras, kus koguja sureb ning tema pärija või soodustatud isik soovib kanda kogutu edasi pensionisüsteemi. Eestis koheldakse kolmanda pensionisamba kindlustuslepingut ebasoodsamalt võrreldes kolmanda pensionisamba pensionifondidega. Soodustatud isikule või pärijale tehtud väljamakse maksustatakse tulumaksuga määras 22% ka juhul, kui isik soovib jätta tagastusväärtuse pensionisüsteemi, näiteks kasutada seda sissemaksena oma täiendava kogumispensioni kindlustuslepingusse. Kindlustusandjal tekib tulumaksu kinnipidamise kohustus ka olukorras, kus III samba kindlustuslepingu soodustatud isik või pärija (kui soodustatud isik ei ole nimeliselt määratud) kannab kindlustuslepingu kogumisreservi otse oma III samba pensionifondi või III samba kindlustuslepingusse ning raha ei kanta soodustatud isiku või pärija pangakontole. III samba puhul ei näe kogumispensionide seadus ega tulumaksuseaduse § 28 ette võimalust kanda surnud isiku III samba kindlustuslepingust kogutud vara soodustatud isiku III samba kindlustuslepingusse või omandada selle eest III samba pensionifondi osakuid ilma vahepealse tulumaksu kinnipidamiseta. See tuleneb asjaolust, et KoPS § 63 lõiked 5¹ ja 5³	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud KoPS § 63 täiendamine lõikega 9: „(9) Soodustatud isikul on käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud summat õigus kasutada ka lepingu kindlustusmaks tasumiseks või sissemakse tegemiseks vabatahtlikku pensionifondi. Käesolevas lõikes nimetatud summat soodustatud isikule välja ei maksta ja kindlustusandja kannab selle summa soodustatud isiku sõlmitud lepingu kindlustusmaksena selle lepingu sõlminud kindlustusandjale või kooskõlastatult soodustatud isiku valitud vabatahtliku pensionifondi valitsejaga soodustatud isiku sissemaksena vabatahtlikku pensionifondi.“ Samuti on eelnõusse lisatud muudatused, millega täpsustatakse TuMS § 28 lõike 1 punktides 1 ja 2 KoPSi viiteid: „(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus oma maksustamisperioodi tulust maha arvata: 1) kogumispensionide seaduse § 63 tingimustele vastava ja sellega samaväärse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusandjale, kellel on lepinguriigis väljastatud tegevusluba, maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärk on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina, välja arvatud sama seaduse § 63 lõigetes 5², 5³ ja 9 ning §-s 64 sätestatud juhtudel; 2) kogumispensionide seaduses sätestatud korras Eestis loodud vabatahtliku pensionifondi ja samaväärsetel alustel lepinguriigis tegutseva vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad, välja arvatud sama seaduse §-s 55 ning § 63 lõigetes 5², 5³ ja 9 sätestatud juhtudel; ...“

kohalduvad üksnes kindlustusvõtjale ning KoPS § 63 lõige 8 näeb ette, et kindlustusvõtja surma korral tehakse tema määratud soodustatud isikule väljamakseid vastavalt kindlustuslepingus sätestatud tingimustele (EMTA käsitlus). Seega loetakse selline kanne III samba kindlustuslepingu puhul väljamakseks soodustatud isikule, millelt tuleb tulumaks kinni pidada. Sarnased kanded ilma vahepealse maksustamiseta on seevastu võimalikud II pensionisambas. EKsL on seisukohal, et sarnaseid olukordasid tuleks käsitleda sarnaselt. See tähendab, et: (i) täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu pärijal ja/või soodustatud isikul peaks kindlustusvõtja surma korral olema, sarnaselt vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku pärijaga, õigus nõuda tagastusväärtuse kandmist oma pensionikontole või kasutada seda kindlustusvõtja teise või uue kindlustuslepingu kindlustusmakse tasumiseks; (ii) täiendava kogumispensioni kaudu kogutud vara peaks olema võimalik parandada või kanda edasi pensionisüsteemi sees ilma vahepealse maksustamiseta, sõltumata sellest, kas tegemist on täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu või pensionifondiga. Ettepanek Muuta kogumispensionide seadust ja tulumaksuseadust selliselt, et: 1. oleks tagatud III pensionisamba pensionifondide ja III pensionisamba kindlustuslepingute võrdne kohtlemine; 2. oleks võimalik III pensionisamba kindlustuslepingu tagastusväärtuse maksuneutraalne ülekandmine pensionisüsteemi sees kindlustusvõtja surma korral pärija ja/või soodustatud isiku tahteavalduse alusel; 3. tulumaksukohustus tekiks alles pensionivara tegelikul väljamaksmisel tarbimiseks ning üksnes sellisel juhul käsitataks seda tulumaksuseaduse tähenduses väljamaksena, millelt tuleb tulumaks kinni pidada. Kogumispensionite seaduse muutmine täiendada KoPS § 63 uue lõikega 8¹ (või järgmise vaba lõike numbriga): § 63 lg 8¹ Kui kindlustusvõtja sureb, võib pärija või soodustatud isik kasutada täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu kogu tagastusväärtust või osa tagastusväärtusest kindlustusvõtja teise lepingu või uue		
--	--	--

sõlmitud lepingu kindlustusmakse tasumiseks või vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks. Käesolevas lõikes nimetatud viisil tagastusväärtuse kasutamist ei käsitata väljamaksena. Selgitus: Säte loob selgesõnalise aluse pensionivara liikumiseks pensionisüsteemi sees ning välistab automaatse kvalifitseerimise väljamaksena. Tulumaksuseaduse muutmine Muuta TuMS § 21 lg 1.1 punkti 2 ja 3 sõnastada see järgmiselt: 2) lõppenud täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu kindlustuspensioni kogumispensionide seaduse § 63 lõikes 5.2 või lõikes XXX sätestatud juhul; Vastavalt tuleks muuta ka punkti 3. Selgitus: Säte tagab, et maksukohustus ei teki olukorras, kus pensionivara ei välju pensionisüsteemist ning jääb edasiseks pikaajaliseks kogumiseks. Muuta TuMS § 28 lg 1 punkti 1 ja 2: 1) kogumispensionide seaduse § 63 tingimustele vastava ja sellega samaväärse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusandjale, kellel on lepinguriigis väljastatud tegevusluba, maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärk on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina, välja arvatud sama seaduse § 63 lõigetes 5.2, 5.3 ja XXX (vt ettepanek 1) ning §-s 64 sätestatud juhtudel; Vastavalt puuta ka punkti 2. Selgitus: Säte tagab, et maksukohustus ei teki olukorras, kus pensionivara ei välju pensionisüsteemist ning jääb edasiseks pikaajaliseks kogumiseks.		
Maksuneutraalselt või toimuda ühest investeerimisriskiga elukindlustuslepingust teise üleminek (sisuliselt investeerimisriskiga elukindlustuslepingute vahetamiseks) ilma, et selle käigus tehtaks kindlustusvõtjale väljamakset. Makse tehtaks ühest kindlustuslepingust otse teise lepingusse (fikseerides seejuures edaspidise maksustamise eesmärgil sissemaksed ja arvestusliku tulu vahetuse seisuga). Vajadus sellise maksuneutraalse liikumise võimaldamiseks on täiesti reaalset olemas kuna kindlustusvõtjatel puudub võimalus üle minna vanadest investeerimisriskiga elukindlustuslepingutest uutesse ja kaasaegsetesse toodetesse ilma, et see tooks neile kaasa maksukohustust. Arvestades kui oluliselt on investeerimisriskiga elukindlustuslepingud aastate jooksul muutunud, põhjustab see sisuliselt nõ	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud muudatus, millega täiendatakse TuMS §-i 20 lõikega 3²: „(3²) Kui investeerimisriskiga elukindlustuslepingu lõpetamisel kannab kindlustusandja kogutud summa osaliselt või täielikult üle teise investeerimisriskiga elukindlustuslepingusse, käsitatakse teise lepingu alusel tasutud kindlustusmaksena ka lõpetatud lepingu alusel tasutud kindlustusmaksete osa, mis ületab sama lepingu alusel tehtud väljamakseid.“

	klientidele sundseisu olla/jääda vanadesse toodetesse. Vastasel korral tekib kindlustusvõtjal lihtsalt investeerimisriskiga elukindlustuslepingu vahetusest tulenevalt tulumaksukohustus, kuigi klient jätkaks samalaadse tootega investeerimist ilma, et ta tegelikult selle käigus tekkinud tulu realiseeriks.		
--	---	--	--